

Št. 068

FEBRUAR 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnična urednica:
Nina Vareško
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Tomislav Gruđen,
Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Aleš Čelikovič, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann,
Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolič
Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Ciril, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,
Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Jaka Adamič, Dnevnik
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 320

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsičilen način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beram.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavezanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje --
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Naloga v tvojo prihodnost
OSTANČNO CESTNO PRAVOČASNO EVROPEJSKO
SLOVENSKO MREŽO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

vsi drugačni
vsi enakopravni

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodnik:

NOVOLETNE IN PONOVOLETNE ZAOBLJUBE

foto: arhiv KU

Tako, minila je, tako imenovana najdaljša noč in mislim, da ga ni junaka, ki si ne bi zadal (takšne ali drugačne) novoletne zaobljube. Vsi izkoristimo to prelomnico iz starega v novo leto za želje in obljube, ki nam bodo izboljšale življenje v naslednjem letu in vsakdanu nasploh. Vsi si želimo pustiti za sabo napake, ki smo jih storili v preteklem letu in začeti znova. Želje in obljube so različne in odvisne predvsem od tega, s koliko rožicami nam je v življenju postlano. Zanimivo je, da so ljudje, ki živijo najbolj preprosto in imajo na razpolago najmanj dobrin, najbolj radodarni z lepimi željami za sočloveka in svet, v katerem živimo. Na žalost je na svetu prevladal pohlep in gonja za materialnimi dobrinami, ki so nam zameglile pogled in nas sovražno nastrojile proti sočloveku in naravi. Ljubezen premaga vse! Ljubezen in sprejemanje drugačnosti sta dve izmed največkrat izrečenih želja v prazničnem času. Ljubezen do sebe, ljubezen do narave, sočloveka, ljubezen do dela itd. Če bi ljudje vse, kar počnemo, počeli z ljubeznijo, bi bil ta svet veliko bolj sončen in prijazen. Poglejte otroke, oni si vedno zaželejo najlepše med vsemi; čiste in nepokvarjene, polne upanja na lepši svet. Si pa seveda želijo tudi čisto otroških stvari – takšnih in drugačnih igrač. Tudi odrasli si želimo igrač, le da so nekoliko drugačne; avto, hiša, bazen, vikend, avtodom ... Materialne stvari, ki si jih želimo, so ponavadi kar visoki cilji, ki se ne uresničijo zmeraj. To pa seveda ne velja za zaobljube in nematerialne cilje, ki si jih zastavimo. Te so ob malo dobre volje, predvsem pa ustvarjalnosti, lahko uresničljive. Zaobljub se je najlažje držati, če si na začetku določimo tudi nagrado, ki si jo bomo podarili, če nam uspe. Tako bo več motivacije in želje po izpolnitvi le-teh. Morda si je dobro zastaviti cilje, ki jih bomo dosegli v krajšem časovnem obdobju ali pa cilj razstaviti na več manjših, ki jih dosegamo po korakih. Tako bo tem bolj na dosegu roke in nanj ne bomo tako hitro pozabili.

Če ste med tistimi, ki jim manjka predvsem vztrajnosti, in radi kaj hitro opustite stvari, vam predlagam, da delate t. i. male korake. Zastavite si tedenske cilje in začnite z najlažjimi. Po nekaj uspešno opravljenih boste dobili zagon in željo po težavnejših in resnejših, ki se jih pogumno lotite. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je na tem našem ljubem svetu ogromno ljudi, ki si želijo le hrane in zatočišča. Spomnite se nanje vsakič, ko boste obupovali in se pritoževali nad življenjem, in zavedajte se, da bi lahko bilo še veliko huje. Vendar naj to ne bo izgovor za vaše neuspehe, temveč spodbuda za še več truda pri uresničevanju življenjskih ciljev. Vse je na vas samih, nič ne bo kar padlo iz neba.

Ana Breznik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 BISERNI KLOŠAR
- 6 NIKU V SPOMIN
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 VRNIMO SE DOMOV
- 9 TATU ZGODBA
- 9 KU NA PSIHIATRIJI
- 10 DRUŽBENO ODGOVORNO NAKUPOVANJE
- 11 ONKRAJ GRADBIŠČA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI CIRILU HORJAKU
- 19 KDO JE SAMEC V SAMSKEM DOMU X?
- 20 GOSTUJOČA KOLUMNISTA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PODPIRAM!
- 26 PISMA BRALCEV
- 27 BREZDOMSTVO IN SPOL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC (FOTOGRAFSKA RUBRIKA)
- 29 OGLASNA DESKA
- 29 NE/KOREKTNOST IN NE/VLJUDNO PRODAJANJE ČASOPISA KU
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

MOCA

Sem Vili Močnik, rojen 20. 8. 1962 na Jesenicah. V življenju se mi je že marsikaj pripetilo, od prijetnega toplega doma do ulice z alkoholom, drogo in druženjem z bolj ali manj nevarnimi ljudmi. Trenutno si plačujem najemnino v samskem domu v Novi Gorici. Kralje ulice prodajam v Novi Gorici že 2 meseca in to na tržnici ali pred Trgovsko hišo. To delo me zelo veseli in mi seveda več kot pomaga pri mojem finančnem stanju. Všeč mi je tudi zato, ker imam stike s prijetnimi ljudmi. Posebej pa moram poudariti, da naše ženske zelo rade posegajo po tej reviji in so mi s tem dokazale, da njih bolj zanimajo življenje na ulici in marginalni ljudje. Posebej pa se bom zahvalil Egonu Eferlu, ki mi je zelo polepšal konec leta. Toliko zaenkrat od novopečenega prodajalca iz sončne Primorske.

V ŽIVLJENJU SE MI JE ŽE MARSIKAJ PRIPETILO, OD PRIJETNEGA TOPLEGA DOMA DO ULICE Z ALKOHOLOM, DROGO IN DRUŽENJEM Z BOLJ ALI MANJ NEVARNIMI LJUDMI.

03
KRALJI
ULICE

 Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKI PROGRAM FINANCIJSKA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj
Regionalni sklad
Evropski socialni sklad

STARA ROBA, NOVA RABA

Kupimo vse kar je zastoj in
podarimo naprej po nizki ceni.

Vabljeni v naš krogotok!

Edina posredovalnica rabljenih predmetov z
oglasnim prostorom v časopisu Kralji ulice.
Zakaj?

Ker smo jo ustanovili sami.

Posredovalnica obratuje na Poljanski 14,
ob ponedeljkih od 12h do 18h, od torka do petka
od 10h do 18h in ob sobotah od 10h do 14h.

Kontakt: stararoba.novaraba@kraljiulice.org,
tel: 041 291 760 in 059 010 075

več o projektu: www.kraljiulice.org

BISERNI KLOŠAR

Minko, ki zaradi socialne stiske večkrat berači in večino svojih dni preživi na cesti, sreča bivši sošolec. Beseda steče toplo, kot otroka sta si bila zelo blizu. Mudi se mu, a vendar ne pozabi omeniti obletnice mature. Točno ji napiše, kje in kdaj bo. Minko prevzamejo lepi spomini, vsi tisti ljudje, da se bo končno lahko najedla. Sklene, da bo šla. Pomahata si in se poslovita. Gleda, kako sošolec odhaja, verjetno mora biti direktor, si misli pri sebi. Ampak njega ni mogla vprašati za drobiž, toliko pa stane spomin ...

Sobota. Vsi so zbrani v lepem gostišču ob robu Ljubljane. Ja, bili so ljubljanska generacija in dobro poznajo mesto. Obujajo spomine in to so za Minko res topli občutki. Tudi obrazi, ki jih gleda, so brez predsodkov in prijazni. Damjan, Tatjana, Ines in Sašo naročijo še eno steklenico vina.

»Minka, se spomniš, kako smo plonkali?« se smeje Sašo.

»Ines so dobili, ampak res je bila profi. Runkelj, pa tako slepa s tistimi očali, da ni vidla brat in je mislila, da je samo robček! Hahaha,« Tatjana spomni Ines.

Če ne drugega, je Minka vsaj za nekaj časa pozabila na svojo situacijo. Za nekaj trenutkov je bila spet prazen list, mlada 16-letnica.

Potem je pogovor stekel o njihovih družinah. Presenečeni, da Minka ni poročena, so se razgovorili o svojih zakonskih problemih. Minko je zanimalo predvsem, kaj pravzaprav počnejo v življenju. Pa čeprav je vedela, da jo bo zelo pobilo, ker je sama nekako na dnu lestvice.

»Jaz sem izumitelj. Patentiram nove stvari,« reče Damjan.

»Jaz sem osebna finančna svetovalka ... oh, dela čez glavo ...!« pove Tatjana.

»Delam za knjižno založbo,« doda Ines.

»Zaposlen sem v eni največjih zavarovalnic v Ljubljani,« se pohvali Sašo.

Sledi globok molk in vse oči se uprejo v Minko. Nato pa v en glas: »Pa ti Minka? Kaj delaš?«

Minko oblije neznosen strah. Vse bi dala, samo da sošolci ne bi vedeli, da je klošarka, socialni problem, skrajno dno socialne lestvice. Na koncu bodo svojim otrokom pripovedovali, kako je njihova sošolka propadla in v njihovih očeh ne bo več, kar je bila še par minut nazaj. Vendar pa ne more lagati, toliko različnih področij, ki so jih našteji, takoj bi pogruntali.

»Trenutno sem brezposelna,« končno izusti. Sliši se normalno. Recesija, odpusčanja ... Prepričana je, da je to normalen pojav in za enkrat še ni stigmatiziran.

»Brez panike, mi ti bomo kaj našli. Ja, oglasi se pri meni. Imam veze. Sigurno bo kaj.« To je začelo bučati iz njihovih ust. Minki je od veselja skoraj počilo srce. Ne samo, da je niso obsojali, še službo bo dobila!

Večer se prijetno zaključí. Nikakor ji ni žal, da je prišla na obletnico. Od vsakega vzame poslovno vizitko. V prihodnjem tednu se bo oglasila pri vsakemu in morda se kaj najde. Juhu!!! Pri Damjanu se oglasi neko dopoldne. Zatopljen v svoje delo, ji navdušeno kaže nov aparat za britje dlačic. Trikrat po 10 evrov, velik morda 5 centimetrov. Minki sprva ni jasno. Razkaže ji še skladišče milijontih izdelkov, večinoma iz plastike. Ponev za cvrtje, 100 evrov. »Moj bog,« si misli Minka. Mora biti pa res genij, glede na to, kaj vse izdeluje. Prijazno jo pelje v telefonski studio. Kot bi prišla v mravljišče. »Vidiš, to bi lahko počela,« reče Damjan. »Kličesh ljudi na dom in jim prodajash moje izdelke.« Resnično, ljudi je bilo vsaj dvajset. Slišalo se je prosjačenje, pogajanje, obljubljanje ... Minki več kot znano. Zahvalila se je, malo bo še razmislila.

Tatja Žurpa

Tatjana jo toplo sprejme in ji ponudi kavo. Že takoj na začetku ji ponudi sklad, ki obeta 50 % – no donosnost. Vse, kar Minka pozna, je banka. Zakaj vsi torej ne vlagajo v banko? Odpravita se v avto. Minka spozna, da Tatjana dela na terenu. Zvonita po hišah in Tatjana takoj preide k bistvu – od ljudi zahteva, da vse svoje prihranke nemudoma vložijo v te sklade, tudi podpisati morajo. Ljudje večinoma odgovarjajo, da imajo svoje finance na banki in da ničesar ne potrebujejo. Že stotič sliši, da so svoj denar težko zaslužili in da rabijo razmislek. Tatjana je neomajna. Takoj ali nič. Večinoma ji uspeva ... Minka gleda obraze, ko odhajata ... Žena ni popolnoma prepričana, kaj je storila, na vratih ju povprašajo še za kakšen naslov, kamor se lahko obrnejo v primeru, da si premislijo ... Vse jo spominja na čas Turkov, ki so vdrli na ozemlje, ga pokradli, opustošili in odšli.

Minka odide peš domov. Resnično rabi nekaj časa za premislek.

»Madona!« si misli, »jaz vprašam za evro, in resnično, kolikokrat grem s tem po kruh ali mleko? Ampak trideset tisoč evrov kar tako?!« Danes je sredo. Upa, da bo z Ines boljše.

Ines jo pobere pred trgovino in skupaj gresta na delo. Minka jo vpraša, ali ne dela v založbi? Ne, tudi Ines dela na terenu. Minka je tega spoznala že včeraj. Stotine nekoristnih in predragih knjig, ponovno vdiranje v domove ... Takoj se poslovi, češ da nima časa. Tudi to je zelo podobno.

Glede Saša ni ravno prepričana, pa vendar se oglasi še pri njem. Na Minkino presenečenje dela v pisarni. Zmoti ga ravno na sredi pogovora s stranko. Dobi občutek, da ima veliko strank. Nasmeji se ji, ji razloži, da je to zaradi »dobrega tima« in ji pokaže telefonski studio. Aha, vse ji je jasno. Za trenutek se usede in ga posluša pri delu. Vse, kar obljublja, Minka prebere v zgibanki zavarovanja. Nazadnje jo zanima, koliko ga plačajo. Ah, seveda. Vse je odvisno od realizacije. Tukaj ni milosti za ljudi. Vsakega bo ožel, drugače ni kruha. Minka ne dobi službe. Sprehaja se po ulicah, zapadel je prvi sneg. »Ko bom dobila službo, bom pošteno zaslužila denar,« se oglasi notranji glas. Vse te poklice dobro poznamo. Bombardirajo nas doma, preko telefona, ali na cesti, zvonijo na vrata, pošiljajo pošto ... Vsi so redno zaposleni, imajo družine, hodijo na počitnice, so oblečeni in jim drobiž res pomeni samo drobiž. Vsi ti ljudje mislijo, da imajo službo. Vsi mislijo, da delajo za svoj denar.

Kakšna je torej razlika med nami, ki lepo vprašamo za drobiž, in tistimi, ki so uglajeni in na toplem kličejo in po telefonu sprašujejo za veliko večje vsote? Kakšna je razlika med nami in tistimi, ki prodajajo plastiko za mastne denarce, čeprav jo gremo lahko sami iskat v trgovino? V čem je razlika med nami in zavarovalnim agentom, ki vam vdre direktno v dom? Sošolec, ki je Minki povedal za obletnico mature, je smetar.

Maja Klemenčič

Smrt, smrt, smrt
povsod okoli.
Staro še vedno umira,
Prešeren kima in bleedi.
Vse je mrtvo,
pod nogami tli zelena kri,
v obli neba je črnina
in noči so dolge, dolge.
Eidos je rahel obris
in tista bleščeča tema,
ki vedno prihaja prva,
me zanima, me zanima.
Ko si v njej, me obišči.
Mnogo nas je in nismo sami.
Izhod je, v vsakem primeru, svoboden.
In tisto bleščanje črnine ...
Njen srebrni lesket ...

Peter Pitambar Pangerc

K SEBI

KDO SI TI OSEBICA,
KI SI SE TAKO NAENKRAT IN KRČEVITO
UGNEZDILA V MOJE ŽIVLJENJE?
MI SPODKOPALA VARNA TLA POD NOGAMI,
ME PRIPRAVILA NA TVEGANJE?
ZAKAJ SE ME OKLEPAŠ, KOT
DA TI GRE ZA ŽIVLJENJE?
NISEM TA, KI BI PRINESLA VARNOST.

MUNI

UGRABI ME, NOČ,
UGRABI ME S ŠIRINO,
UGRABI ME S PRAZNINO.

NAJ HREPENEČ UGASNEM,
V TEMI ZAMREM.

NAJ OŽGE ME TVOJ LEDENI ŽAR,
Z IVJEM OBDAJ ME V DAR.

NAJ JUTRO UZRE ME LEDENO,
NAJ V DNEVU SKOPRNI V KOPRENO ...

SANDRA

NIKU V SPOMIN

Nika ni več med nami. Odšel je povsem nepričakovano.

Pa čeprav je že večkrat prej govoril o svoji smrti in risal stripe na to temo. Nik je bil med najbolj zvestimi in najbolj plodnimi sodelavci Kraljev ulice in je do danes tisti avtor, ki je v našem časopisu objavil največ prispevkov od vseh. Po Niku časopis Kralji ulice več ne bo to, kar je bil, saj ga je s svojim delom nezgrešljivo zaznamoval. Nik, za teboj bo ostala praznina, ki jo bo le deloma in zasilno lahko napolnilo vedenje, da si bil in ostal legenda!

06
KRALJI
ULICE

Uredništvo Kraljev ulice

PRETRESLA ME JE VEST,
DA NIK NI VEČ MED NAMI

Spoznala sva se pred dobrimi enajstimi leti, ko je bil drugič hospitaliziran na Psihiatrični kliniki v Ljubljani zaradi hude, dolgo nezdravljene psihoze. Takrat mi je pripovedoval, da potuje po vesolju z vlakom, včasih hodi tudi peš. Njegova pot je bila vse prej kot lahka, tako da so bili zanj pobegi v psihozo obliž – občutki, da je povezan z Univerzumom in da je svet v resnici lepši, pa so mu pomagali ustvarjati. Bistrost in ustvarjalnost sta mu prinesli mnoge prijatelje, ki pa mu niso mogli ublažiti globokega občutka osamljenosti in zapuščenosti. Nekoč, ko je psihoza skoraj povsem izzvenela, mi je rekel: »Počutim se kot pokvarjena igračka, ne morem več risati, sami grdi obrazi nastanejo ...«
Ogromno ur sva se pogovarjala, večinoma v njegovem simbolnem jeziku, ki sem se ga počasi učila razumeti. Pogrešala bom njegovo iskrenost in smisel za humor; človeškost. Kako suho zveni – v naši ordinaciji se je zdravil gospod Jožef Knez, roj. 3. 9. 1967.

Marjeta Blinc Pesek

Nik, lopuža jadna,
spizdu si,
imel si razburljivo
življenje.
Najlepše ti je bilo,
ko si se boril
za ustaše.
Dobr, to ti oprostim,
bil si v Vukovarju,
nakar so te v Beogradu
kastriral
pri gardi med
to pofukano bratomorno
balkansko vojno.
Vem, zakaj.
Polhno glavo adrenalina

si hladil z najlepšimi puncami,
imel si šmajzer in pištolo,
kadir si najboljšo gandžo,
jedu in pil si, kar si hotu,
imel sem te na sumu,
da si velikokrat bežu,
ker si včasih kr zginu.
Nik, prjatu moj,
hudo mi je,
še se srečava,
razumem te, imel si jajca.
Ali jih imam jaz, ki se še borim,
tvoj prjatu živ in mrtu?

Kavica

foto: Bojan Dekleva

Nik, hvala ti za vsa druženja ob dobri kavi, ki so bila vedno prijetna in polna novih spoznanj o drugem planetu in magičnih silah. Včasih je bistvo očem nevidno pravijo ...
Kjer koli že si, ostani kreativen in ohrani svojo edinstvenost ...

... tvoja prijateljica Gigi (Iva)

»Spet doma? Zakaj pa ne, ker moj dom je vsepovsod, na cesti, za zidovi, v vesolju, v moji glavi in domišljiji, ki je brezmejna. A tudi omejena s cesto, zidovi in vesoljem, kajti vendarle se gibljemo po predvidljivih krožnicah okrog teles z veliko maso in močjo prisile.
Spet doma. Ker nekje moraš spati in nekje delati, nekje moraš imeti flomastre in nekje radio, nekje svoje mesto v vesolju, pa čeprav si tam tudi ujet.
A mora obstajati tudi onstran! Tam si ti, ki si daleč stran. Pa čeprav si stran, si tudi blizu, vsaj ponoči, ko je vse mogoče, vsaj v sanjah in vsaj v upanju, ki marsikaj preživi.«
Tam je vesolje, tam so vesoljci, tam je vesoljska policija, ki skrbi za red, vsaj daleč v vesolju, če že ne more urediti tudi Zemlje, da bi nam postala dom.

Iz spremne besede k 4. številki Street Stripnika

ADIJO NIK

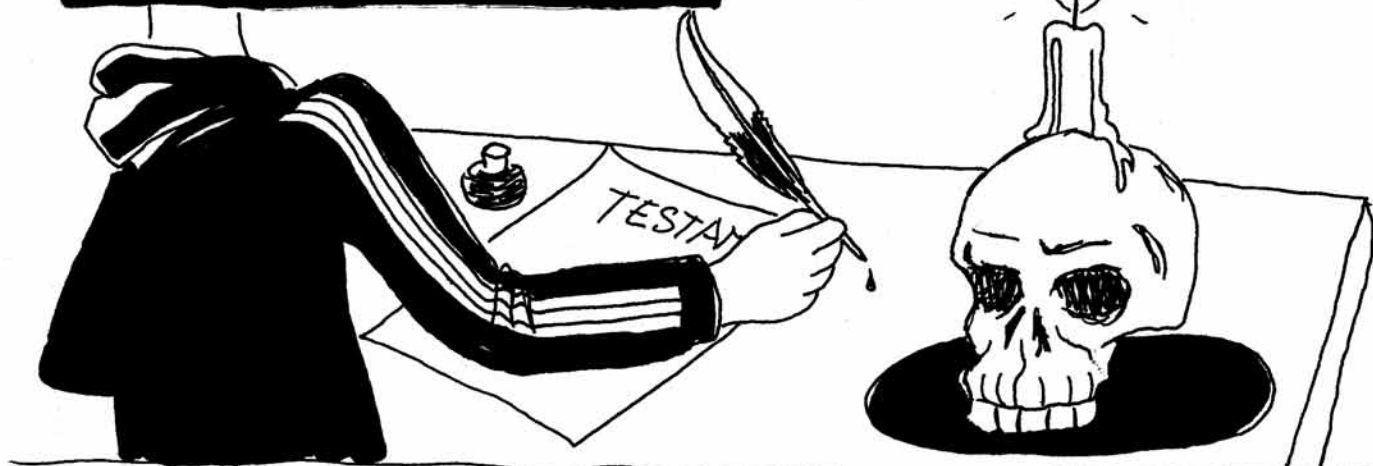
Učil si nas, kako
je, če imaš življenje rad.
Skupaj smo surjali
po teminah naših
ranjenih src.
Imeli smo se radi
in istočasno sovražili
gnilobo tega
pokvarjenega sveta.
Veseli bomo, ko se spet
srečamo nekje v
vesolju.

Matej Ban

OF DEAD

NIK*

I DIE TOMMOROW....

TOMMOROW NEVER COME, BECOUSE EVERY DAY
IS TODAY....

..I NEVER DIE!!!

LIVING LEGEND

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 22. DEL

Dan je bil enak dnevu. Stranka za stranko in z vsako od njih je bolj sovražila sebe kot tudi svojo nemoč vzeti si življenje. Edini trenutki, ki jih je komaj čakala, so bila nezavedanja, ti pa so bili vse pogostejši, kar seveda ni bilo všeč Arifu. Zato je imela kmalu spet priložnost spoznati Arifov izbruh besa. Potem pa je doživela presenečenje, ki jo je zbolelo do te mere, da ga nikakor ni mogla pozabiti. Že ko je prejela klic, se ji je glas na drugi strani zazdel nekam znan. Šok je bil tu, ko je vratih zagledala svojega strica. Premeril jo je s pogledom razočaranja in sovraštva. Obrnil se je in stekel proč. Od sramu se ni mogla pogledati v zrcalo, saj oseba, ki je zrla vanjo, ni bila ona. Bil je nekdo, ki se ga je bala, nekdo, ki ni nikoli hotela biti. Edini trenutki, ki se jih je veselila, so bili trenutki nezavedanja in ure, ki jih je preživela z Majo. Čeprav si še zmeraj ni odpustila izdajstva, je, ko je bila sama, priznala, da komaj čaka, da jo spet

vidi. Sam sem Nušo po kakšnih štirih letih ponovno srečal v Tivoliju. Nisem je spoznal. Šele ko sva šla skoraj drug mimo drugega, se mi je zazdelo, da jo poznam. V istem trenutku sva se obrnila nazaj. Usoda? Useda sva se na prvo prazno klopco. Pred tem je že malo spila, tako da je kmalu končala v mojem objemu. Ob tem so me obhajali čudni občutki, saj so se v meni zbudili predsodki, priznala mi je namreč, da se prostituira. Vendar je nazadnje prevladalo usmiljenje do nje, do moje prijateljice. Po tem sva se začela redno dobivati. Kmalu sem se zalotil, da komaj čakam, da jo spet vidim. Sicer sem sovražil njeno samopomilovanje, nazadnje ker je bilo več kot upravičeno, še posebej, ker sem se sam našel v njenih solzah.

Marko Nakrić

08
KRALJI
ULICE

VRNIMO SE DOMOV

OK, delovne akcije so se končale in vrniti se je bilo treba domov. To pa zame ni bilo ravno tako lepo, kot se zdi. Nasproti naše stolpnice, točno čez cesto, je bila postaja milice in miličniki so točno vedeli (le kako?), kdaj sem se vrnil. Po moji zadnji delovni akciji (vrnil sem se zvečer) so se že naslednje jutro navsezgodaj prikazali na naših vratih in me odpeljali. Oče

in mama, ki sta se ravno odpravljala v službo (bilo je pred šesto zjutraj), sta samo debelo gledala.

Ves dan sem bil na postaji, pa niti vedel nisem, zakaj. Zaprli so me v sobo in mi dali kup praznih listov ter navodilo:

»Piši!«

»Kaj naj pišem?«

»Ti že veš.«

Za menoj so se zaprla vrata in to je bilo vse. Sedel sem tam in nisem vedel, kaj bi, zato sem začel pisati o krampanju, lopatanju in vseh lepih doživetjih na mladinski delovni akciji. Seveda nisem pisal o alkoholu in travi, ali celo tistih dveh gramih heroina, ki sem ju imel. Vendar to očitno ni nikogar brigalo.

Minil je ves dan in to dobesedno. Padel je že večer, ko so miličniki odprli vrata in dva sta vstopila. Pogledala sta, kaj sem pisal, vendar sem prepričan, da nista niti brala. Le poslala sta me ven, kjer me je čakal oče. Rekla sta, da me lahko odpelje domov. Oče se je pozanimal, za kaj sploh gre, onadva pa sta mu odgovorila, da ima zelo nevzgojenega otroka. (Naj vas opozorim, da bodo v nadaljevanju še bolj direktni.) Očetu ni bilo nič jasno in ko smo prišli domov, se je začela tiha maša; nihče ni govoril z mano in spet sem bil črna ovca družine. Dolgo sem razmišljal o tem, kaj in zakaj se dogaja (ravno meni), vendar še danes ne vem, za kaj je tistikrat sploh šlo.

Taubi

V SOCIALIZMU SMO IMELI MALE BOGOVE, ZDAJ SO PA ŽE ZRASLI.

TATU ZGODBA

Tatu je bil narejen v Franciji, točneje v Toulousu in to pred 13-imi leti. Motiv zmaja je vzet iz keltske mitologije in predstavlja bojevnika. V času, ko je tatu nastal, je pomenil mojo osebno zmago nad heroinom. Gre za del, ki je sicer še v nastajanju.

Aleksander Petrič

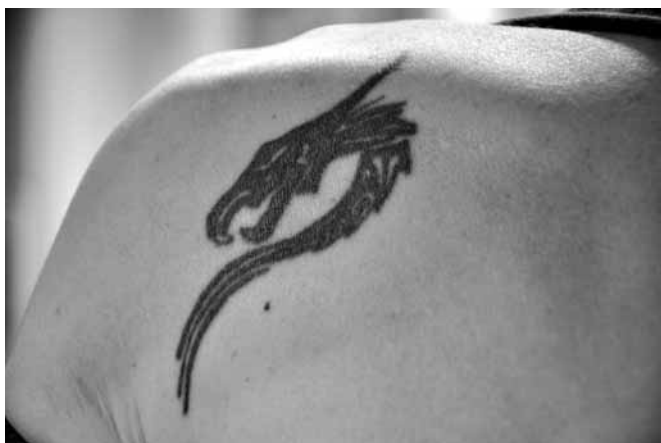

foto: Zvezdara

KU NA PSIHIATRIJI

INTERVJU S TARO

KU: Ali se počutiš varna v tej bolnici?

Tara: Tu se počutim varna, ker vem, da bo vse v redu. Vsi so zaščitniški, saj ti hočejo samo dobro. Sprejemna pa je bolj kruta. Tam so slabši odnosi kot na odprtem oddelku.

KU: Kakšen je odnos sester in zdravnika do tebe?

Tara: So prijazni in pomagajo, kolikor se da. Najde pa se tudi kaka izjema.

KU: Se ti zdi, da ti pomagajo pri reševanju tvojih težav?

Tara: Pomagajo mi, ampak zelo veliko je odvisno od mene. Psihično in fizično.

KU: Koliko drugi pacienti pripomorejo k izboljšanju tvoje situacije?

Tara: Držim se predvsem pozitivne družbe, saj če poslušam samo o križih in težavah, potem se mi lahko samo poslabša.

KU: Si imela kakšne travmatične izkušnje v bolnici?

Tara: Na sprejemnem oddelku.

KU: Ali lahko malo opišeš svoje težave in kako bi se jim po tvoje najbolje izognila?

Tara: Tukaj sem zaradi alkoholizma in posledic tega. Odločila sem se, da se zdravim na alkoholološkem oddelku na Poljanski. Moja odločitev in volja sta trdni. Sem so me pripeljale neurejene domače razmere, ki so me pahnile v bolezen. Na alkoholološkem oddelku bom naredila načrt. Podpore od zunaj nimam, imam samo partnerja, ki je trenutno odsoten, zato je vse na meni.

KU: Kje si bila pred tem, ali si imela službo, kako je bilo?

Tara: Prej sem bila v več službah. V zadnjih dveh honorarnih službah pa so opazili alkoholizem. Prišlo je do konfliktov, saj je alkoholik nezanesljiv delavec. Dobro vem, kakšen mora biti človek na delovnem mestu, vendar je zaenkrat težava večja od zahtev.

KU: Kje se vidiš čez kakšnih 10 let?

Tara: Želim si mirnega okolja s partnerjem, s katerim bi se razumela, delala, dobro funkcionirala in imela otroka.

INTERVJU Z IZO

KU: Kaj te je po tvojem prvokrat pripeljalo sem?

Iza: Pomanjkanje ljubezni do sebe, težave z okolico, ker v njej nisem bila sprejeta.

KU: Lahko malo opišeš svoje težave?

Iza: Zdravnica mi je rekla, da gre pri meni za iluzije. Ko se slika strga, zaprem oči in trdno zaspim. Strahov nimam, nikogar se ne bojim, zato vsakemu pogledam naravnost v oči. Ljudi se več ne bojim.

KU: Se ti zdi, da je tvoja družina veliko prispevala k tvojim težavam?

Iza: Počutim se sirota in včasih mislim, da živim s sostanovalci in ne s svojo družino. Moja zveza pa je še v povojih.

KU: Kaj bi najraje delala, če bi bila zdrava?

Iza: Najraje bi bila pomivalka posode v kakšni gostilni.

KU: Kakšen je odnos zdravnikov, sester in ostalih tukaj?

Iza: Mislim, da če se dobimo v skupini, to precej pripomore k izboljšanju. Odnos zdravnikov in sester je včasih v redu, včasih pa tudi ne.

KU: Ali si imela v bolnici kako travmatično izkušnjo? Ali so pacienti še poslabšali tvoj položaj?

Iza: Ne, v bolnici se ne počutim varna, bolnica ni dom.

KU: Se bojiš prihodnosti?

Iza: Prihodnost je negotova. Finančno sem ogrožena, zato bi rada čim prej okrevala. Da bi se vsaj uspela pridružiti kakšni dobrodelni ustanovi, npr. Želvi in se ukvarjala npr. z grabljenjem listov, pometala bi po cestah ter se vozila s kombijem.

KU: Če bi imela delo, kaj bi ti to pomenilo?

Iza: Delo mi veliko pomeni. Zdaj gospodinjstva opravila izvedem dobro, s čimer sem kar zadovoljna. Zaenkrat ne morem drugače, ker petkrat na teden hodim v dnevno oskrbo.

KU: Koliko prijateljev od prej si izgubila in koliko si jih pridobila v bolnici?

Iza: To balansira. Izgubila sem jih toliko, kot sem jih tudi pridobila..

KU: Obema najlepša hvala za intervju.

Pripravila: Barbara Jozelj

DRŽAVA S PIJANSKO HIMNO SE NE BO NIKOLI STREZNILA.

JURIJ KUNAVER

DRUŽBENO ODGOVORNO NAKUPOVANJE

010
KRALJE
ULICE

Potrošniki v zadnjih letih postajamo vedno bolj pozorni na to, kakšne izdelke kupujemo in katera podjetja jih proizvajajo. Pri nakupu kozmetike nas zanima, ali izdelovalec izdelke testira na živalih, ko izbiramo med prehrabnenimi izdelki, iščemo informacije, ali so ti bio oz. eko in ali vsebujejo škodljive dodatke. Vedno bolj smo naklonjeni recikliranju in ponovni uporabi izdelkov. Pomembnejši je postal tudi koncept pravične trgovine. Potrošniki smo začeli opazovati informacije o podjetjih, ki so zmanjšala negativne vplive na svoje naravno okolje in začela aktivnejše skrbeti za lokalno družbeno okolje, po drugi strani pa slišimo veliko tudi o podjetjih, ki izdelujejo svoje izdelke v državah, kjer je spoštovanje človekovih pravic vprašljivo. Kupci tako pri nakupovanju postajamo družbeno odgovorni. Zavedamo se, da s svojimi nakupi damo glas tistim izdelkom in storitvam, ki so za nas in naše okolje boljši, ter s tem podpiramo tista podjetja in organizacije, ki se obnašajo primerno do narave in družbe. Družbeno odgovornost podjetij in organizacij ocenjujemo na podlagi naslednjih področij: človekove pravice, delovne prakse, okolje, pošteno poslovanje, odnos do potrošnikov ter vključenost in razvoj lokalne skupnosti (področja so povzeta po standardu smernic družbene odgovornosti ISO 26000). Celovita ocena družbene odgovornosti podjetij in organizacij tako vključuje vse vidike družbene odgovornosti. Informacije o družbeni odgovornosti podjetij in organizacij lahko potrošniki dobimo v javnih medijih, na svetovnem spletu, nekatere informacije pa so na voljo tudi pri organizacijah, ki se ukvarjajo z družbeno odgovornostjo. Odgovorni kupci smo namreč zahtevni kupci, o izdelkih, storitvah, podjetjih in organizacijah želimo pridobiti čim

več informacij. Zanima nas, kdo so zaposleni v organizaciji, katerega izdelek želimo kupiti, ali proizvajalec spoštuje človekove pravice, načela nedeskriminacije in nezaposlovanja otrok. Eden od dejavnikov odločitve o nakupu odgovornega kupca je tudi odnos podjetij do svojih zaposlenih in razmere na delovnih mestih organizacij. Vsekakor je za takšnega kupca pomembno, ali podjetje onesnažuje svoje lokalno in širše okolje, skrbi za pravilno ravnanje z vsemi vrstami odpadkov in v kolikšni meri uporablja obnovljive vire energije. Družbeno odgovorne kupce zanima, ali podjetja poslujejo pošteno in se ne obnašajo koruptivno. Ocenjujemo odnos podjetja do potrošnikov, do njihovega zdravja in varnosti, ponakupnih aktivnosti ter do resničnosti komuniciranih informacij. Družbeno odgovorni kupci obenem kritično ocenjujemo vključenost podjetja v lokalno okolje ter njihovo skrb za socialno okolje podjetja.

V pomoč kupcem so tudi trgovine, ki ponujajo odgovorne nakupe. V decembru smo na www.brezdobicka.si dobili novo spletno prodajalno družbeno odgovornih nakupov – Brez dobička. Prodajalna ponuja izdelke in storitve nevladnih organizacij, socialnih podjetij in družbeno odgovornih podjetij. Odgovorni kupci imajo v prodajalni s samim nakupovanjem, brez dodatnih finančnih vložkov, možnost prispevati k reševanju družbenih problemov. Spletna prodajalna Brez dobička deluje po načelih socialne ekonomije, njen cilj pa je spodbujati družbeno odgovorno nakupovanje.

Živa Avsenak

Brez dobička – inovativne družbene storitve, d. o. o.

IN MEMORIAM

V decembru, tik pred prazniki, nas je zapustil prijatelj Željko. Bil je zelo dober prijatelj, vsakemu je bil pripravljen pomagati. Živel je na ulici. Na njegov račun smo jedli in pili. Bil je neke vrste maskota podhoda pri Vincencijevi zvezi dobrote, in tudi Ljubljane. Ko smo prihajali iz dela na Gradu, nas je bil vedno vesel. Rekel je, da nas je pogrešal. Mi, ki smo v zavetišču, mu nismo znali pomagati, čeprav je spal praktično pred našimi vrati. V Vincencijevi zvezi so mu ponujali posteljo, ampak bil je trmast, vztrajal je, da on ostane zunaj. Zavetišču se ni mogel prilagoditi, saj je bil navajen spati na prostem pozimi in poleti. Ko sem mu predlagal, naj gre prodajat Kralje ulice in je dobil svojo izkaznico, je bil zelo hvaležen in vesel. Spoznal sem ga v dno duše, ko sem skupaj z njim dva meseca spal pred vrati zavetišča. Takrat sem tudi spoznal, kako trpi, ampak na obrazu mu je več časa igral nasmešek. Ni maral kazati bolečin, ki jih je nosil v sebi. O teh je govoril samo določenim prijateljem. Nihče ga ni vprašal, ali trpi ali ne. Bil je velik flegmatik, bos sredi zime. Najhuje pa je, da še vedno ne vemo, kako je umrl. V časopisih nismo zasledili ničesar. Pa ga še danes spoštujemo. Zelo ga pogrešamo, pogrešamo našega Željka iz podhoda!

Adi in Dušan

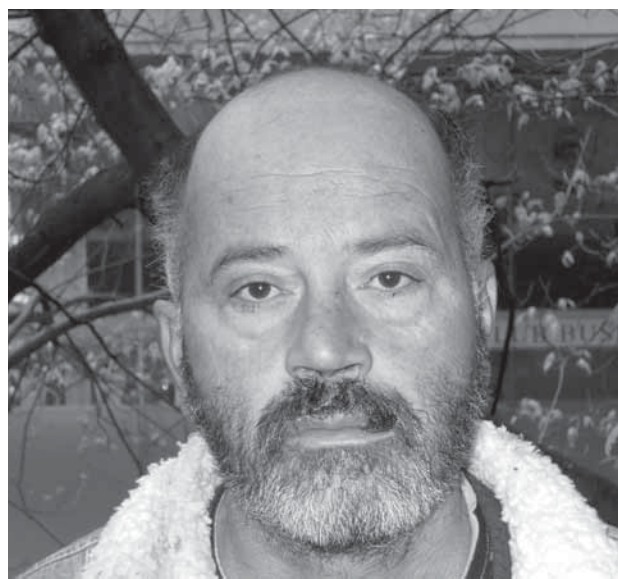

foto: arhiv NK

ONKRAJ GRADBIŠČA — VLOGA IN POMEN KOZ PRI UREJANJU MESTA

Šla je lani ob koncu poletja koza po Resljevi in že po nekaj korakih zmedena obstala v kognitivni disonanci. V zraku je začutila domač vonj po travi, srobotu, črni detelji, rmanu, šipku, pokalicah, vrbah, brezah ... Pokukala je skozi visoko kovinsko ograjo in videla, da je nos ne vara. V središču največjega slovenskega mesta raste množica rastlin, ki jih še pri njej doma vse redkeje najde. Ali je to mogoče? Stare kozle je večkrat slišala govoriti, kako da je v mestu sam asfalt, beton, železo, da nikjer ni niti pedi zemlje, le tu in tam med razpokami zanemarjenih tlakov poganjajo bolj sive kot zelene travice. Smrdeč zrak je poln izpuhov, saj in težkih kovin, ki ljudem in drugim živalim vse bolj znižujejo kakovost življenja, da o zdravju sploh ne govorimo. Zdaj pa to presenečenje. V neposredni bližini železniške in avtobusne postaje, sredi slovenske metropole, takšno vegetacijsko bogastvo. Kozi ni šlo v glavo. Kako to, da je tak dragocen prostor ograjen z zanikrno, vendar visoko ograjo, ki onemogoča vstop celo poskočni kozi, kaj šele ljudem. Vrta sredi mesta še videti ni mogoče, če se človek, oprostite, koza, ne potruži.

Ko je že hotela nadaljevati pot proti Zmajskemu mostu, je nad priprtimi vrati opazila napis »Onkraj gradbišča« in ko je radovedno pokukala skozi, je bila ponovno veselo presenečena. Na vrtu je zagledala Polonco Lovšin, ki je l. 2006 skupaj s Tomažem Tomažinom, Stefanom Doepnerjem in Urško Jurman ustanovila KUD Obrat, neprofitno organizacijo, ki poizkusno uvaja in preverja nove pristope k urejanju mestnega prostora. Ali je in kako je mogoče dolgo nedostopno zemljišče vsaj začasno preurediti in dati na voljo ljudem, ki bi z velikim veseljem sodelovali pri urejanju mestnih vrtov? Ena ključnih dilem pri tem so izkušnje dobrih poznavalcev vegetacije. Težko

bi poleg Srečka Zajca našli še koga, ki v tem prekaša koze, zato je bil njen obisk več kot zaželen. Hitro sta se sporazumeli in pod umetniškim vodstvom koze preskenirali parcelno vegetacijo, ki je na tej osiromašenih tleh pognala v zadnjih dvajsetih letih. Koza je bila navdušena, prav tako pa tudi Polona, ki je skrbno beležila vse, kar je njena prijateljica použila tisti poznopoletni dan, kajti kdo, če ne koza, najbolje ve, kaj je užitno in kaj ne.

Zgodba ni pravljica, mogoče pa bo postala legenda. V resnici je le malo svobodnejši opis začetka nastajanja mestnega vrta na Resljevi ulici. Poant je več in upam, da so jasne. Najpomembnejša je, da bi takšni vrtovi lahko nastali še marsikje drugje v Ljubljani, povsod, kjer »začasne« planke desetletja preprečujejo uporabo prostora. Očitno je tudi, da upravljanje mesta potrebuje nove spodbude in nove akterje. Nekateri profesionalni urbanisti se morda že zavedajo, mnogi pa gotovo še ne, da so potrebni pomoči in idej prebivalcev in tudi raznovrstnih obiskovalcev mesta. Ko gre za vegetacijo na osiromašenih mestnih tleh, so več kot dobrodošle tudi koze. Če se bodo inovacije eksperimenta Onkraj gradbišča prijele, bo morda v prihodnje v Ljubljani manj »začnih desetletij« zagrajenih parcel in več raznovrstnih mestnih vrtov. Eden očitnih učinkov odpiranja urbanizma je tudi odpiranje mestnih prostorov za nove začasne ali pa tudi trajnejše oz. trajnostne rabe. Tudi aktivnejša vloga prebivalcev, koz in drugih živali v mestu nedvomno sodi v to novo urbanistično paradigmo.

Drago Kos

011
KRALJI
ULICE

foto: Kos

NEK AJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL?, 4. DEL

»Alkohol je hudičovo delo,« mi je enkrat pridigal neki mormon, ki me je našel mrtvo pijanega na neki klopci v Tivoliju. Hudičovo delo! Ha! Če bi obstajal hudič, bi obstajal tudi bog in v tem primeru ne razumem, zakaj moram tako trpeti? Zakaj ta bolečina, ki jo delno utaplja alkohol, ne izgine? Zakaj? Zakaj? Zakaj jaz? Tudi nadvse potrpežljivemu mormonu je bilo kmalu zadosti mojega jadikovanja in me je zapustil z besedami, ki mi še danes ne dajo miru – najdi boga v sebi! Najdi boga v sebi! Ha! Lahko je njemu, ki žlobudra vse tiste molitve in hvalnice k njemu v upanju, da bo živel večno življenje v nebesih. Ampak navsezadnje ima vsakdo izmed nas majhne skrivnosti, ki jih pred njim ne moremo skriti. Tudi duhovnik, ki zlorablja ministranta, ne bo dobro končal, ker ga bog vidi. Preveč sem zašel v zame nesmiselne vode – recimo vero v boga. Svojo vero sem izgubil 17. 10. 1997. Še dandanes se ne morem sprijazniti z bolečino, ki mi jo narekuje vsaka nočna mōra. 14 let! Kolikokrat sem slišal besede – sprijazni se s tem, preboli ... Kolikokrat sem jih s steklenico v rokah preklinjal. Saj ne veste, kaj govorite! Niste dali čez tega, kar sem sam! Spet se bom vrnil k verski frazi; Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Moje životarjenje (temu, kar sem doživljal, ne moreš reči življenje) iz ene alkoholne omame do druge, tretje ... milijontne. Poskušal sem si najti službo, celo nekaj malega delal, ampak kaj, ko je vsakemu, ki me je zaposlil, kmalu postalo jasno, da sem

pijanec. Vsaka zavrnitev me je gnala vse globlje v prekletstvo alkohola. Sleherni dan, ko sem prodajal Kralje, je zahteval od mene ogromno samopremagovanja pred ponižanjem, saj sem bil navsezadnje za marsikoga – nič! Kolikokrat sem stal na pločniku in gledal, kako proti meni drvi tovornjak ali avtobus – samo korak in vsega bi bilo konec. Tega koraka pa ne morem narediti! Sem rojen pesimist, ki mu je Murphyjev zakon življenjski moto: Kar je slabo, je lahko še slabše! Ampak s pomočjo edine prijateljice Barbare sem se prelevil v pesimista, ki se šola za optimista. Tudi teh vrstic ne bi prebirali, če se najine poti ne bi srečale. Zadnje čase jo je življenje odpeljalo v blazne daljave, ki jim ne morem slediti. Navsezadnje ubira pot, ki jo je šama izbrala. In ta na žalost ne vključuje mene. Pograšam pa najine sprehode po Tivoliju in Golovcu, ko sem po dolgem času oboje videl trezen, saj Barbara nadvse sovraži alkohol. Vendar moraš tudi alkoholu reči ne, če nočeš pristati na žalost. Dolgoletna zloraba alkohola je tudi mene pripeljala do točke, ko sem moral izbrati: alkohol ali življenje.

Marko Nakrič

IZBRISAN, 2. DEL

Ko so prišli občinski rubežniki in začeli odnašati stanovanjsko opremo v svoje skladišče na Primskovem, sam nisem bil prisoten. Kot sem že povedal v prvem delu, sem vse svoje tedanje premoženje zaupal Centru za socialno delo Kranj. Poletje 2007 je bilo kar pestro, ker sem s pomočjo dveh dobrih prijateljev prišel do dobrega vira zaslužka. Za en liter borovnic sem namreč dobil od 5 do 8 €, za eno kilo gob (jurčki, lisičke) pa od 5 do 10 €. Ker se je bližala (prva) obletnica mojega odhoda v komunjo, bil pa sem še vedno odvisen od heroina, sem se odločil za zdravilo Suboxone, podjezično tableto, ki je v kombinaciji z alkoholom izredno nevarna. Bila je jesen, ko sem nekega večera spil 5 ali 6 piv ter se nekako pripeljal s kolesom do Hiltona (večstanovanjska zapuščenā hiša), kjer sem se zadel s heroinom. Nekaj minut kasneje se mi je pred očmi narisala tema in naslednje kar sem videl, je bila zdravnica nujne pomoči, ki je klečala poleg mene.

Na sebi sem imel masko s kisikom, v desni roki pa začutil, kako mi je vbrizgala protiheroinski odmelek. Torej: alkohol, droge in tablete = smrtno nevarna igra. Ker je bil Hilton moj dom naslednje dve leti, sem imel tam spravljeno obleko. Na drugi strani ceste je imel CSD Kranj svoje prostore in na novo zgrajeno hišo, v kateri je bila javna kuhinja za brezdomce. Pri tej javni kuhinji me je motilo samo to, da sta bila zelena in zeljnata solata brez kisa in olja, pa čeprav je imel glavni razdeljevalec hrane na zalogi 5-litrsko kanto kisa in olja. Topel obrok smo dobili samo petkrat na teden, vsak dan ga je pripeljal nekdo iz firme Sodex. Za soboto in nedeljo pa smo dobili dva sendviča, 2 dcl soka, doručak in jabolko. Zahvala gre kranjskemu Karitasu, ki mi je skozi vse leto vsak petek omogočil tuširanje in pranje obleke, izjema je bil samo avgust, ko so bili odsotni zaradi dopustov. S pomočjo tablete Suboxone, ki jo jemljem še danes, sem se rešil odvisnosti od heroina. Bilo je januarja 2009, ko je na smučišču Zelenica pod Ljubeljem zapadlo 5 metrov snega. Ker so potrebovali še enega za pomoč, je moj prijatelj Bojan, ki je bil že v ekipi za delo na smučišču, predlagal mene! In tako sem vse do konca aprila užival na snegu. Prvič v samostojni Sloveniji sem spet smučal in šlo mi je kar dobro. Na mestu, kjer je imel CSD Kranj svoje prostore, so bila v polnem teku gradbena dela za stanovanjsko sosesko Planina jug in trgovski center Qulandia. Danes so tam, kjer je bila javna kuhinja, na pol prazna parkirišča za avtomobile. To jesen je bila otvoritev novega CSD Kranj na naslovu Sejmišče 4. Za 160 evrov si dobil posteljo v sobi, kjer je bilo nastanjenih 10 ljudi. Odločil sem se, da prevzamem stvari, ki sem jih zaupal v hrambo CSD Kranj. Ko me je Mile H., glavni na centru, pripeljal v prostore, kjer naj bi imel spravljene osebne stvari, sem bil šokiran. Bilo je razmetano, kot bi tja nekdo vrgel bombo. Na vprašanje, kje so moje stvari, je odgovoril, da so štiri škatle polne športne opreme (tenis lopar, ping-pong loparji ...), oblek (nove hlače, nove spodnje hlače, novi puloverji ...) in približno 400 stripov (kolekcija Mikijev zabavnik).

končale v kontejnerjih za star papir in Humano. V naslednji številki bom postregel s podatki, kako so omenjene škatle končale v rokah zaposlenih CSD Kranj.

Gorazd Globočnik

POKOJNINA

Pokojninski sklad?

Kaka debata,
kaka vnema!

Roboti prevzemajo dela.

Hiperprodukcija,
varčevanje,

to ne gre vkup,

Sarkozy, Frau Merkel.

Razen če sproti
bomo sežigali.

Zakaj pomlad na

jesen se jezi?

Zima.

Važno, da se dela.

Na obzoru denarja ni.

Važno, da je – bo penzija,

obljubljen zaklad,
obljubljena dežela.

Ah, Zanzibar,

prihajam,

vsaj zeblo me ne bo.

Samo –

ali lahko tam plavam sama,
naga

in uživam v lepoti stvarjenja?

Brez strahu.

Brez sramu.

Brez komentarjev.

Kje svoboda je izgubljena?

Pokojninski sklad,

kaj sekiramo se,

roboti bodo že poskrbeli za te.

A kje lahko plavala bom naga,

brez sramu,

brez strahu,

brez komentarjev,

to je resno vprašanje.

Anastasia Om

ANEKDOTE IZ PRODAJE

NOVA PRODAJA KRALJEV ULICE

V zadnjih mesecih smo začeli s prodajo Kraljev ulice tudi na Goriškem. Prve izkušnje so seveda težavne. Iskanje primerne lokacije ... pa seveda neizkušenost v prodaji. Nekdo, ki je izbral najboljšo lokacijo, je svoje izhode prodal v dveh urah, drugi na neposrečeno izbrani lokaciji drugje, pa jih je prodal precej manj v dosti daljšem času. Pri nas se prodaja še ni uveljavila. Tisti, ki Kralje poznajo in jih kupujejo že dalj časa, storijo to ob obisku Ljubljane. Marsikdo pri nas niti še ne ve zanje. Nekateri mislijo, da je to neka vrsta beračenja, drugi so navdušeni, da prodajamo Kralje tudi pri nas. Izjemno redki pa so tisti, ki sami pristopijo, da bi kupili časopis. Najbolj je naredil name vtis dogodek, ko mi je možak s kravato rekel, da je tisto številko že kupil, jo čisto vsq prebral in bil tako navdušen, da bo poslal Kraljem 100 €! Upam, da ste jih že dobili!

Sart

KUHANČEK

Bil sem na Prešernovem trgu in naletel na prijatelja, ki tam prodaja Kralje ulice. Zapletla sva se v pogovor in sploh nisva opazila, da nama gospa iz bližnjega kioska, kjer prodajajo kuhano vino in hrano, maha. Tako se pogovarjava in do naju pride gospod z besedami: »Kaj je zdaj fanta, a šta slepa ali kaj?« Nama seveda nič ni bilo jasno. Gospod naju je povabil h kiosku, kjer je delal, in nama plačal pleskavič in kuhančka. To nama je več kot polepšalo dan. Zato se mu iz srca zahvaljujema.

Perice

PRODAJALEC KRALJEV NAPROTI PRODAJALCU ČASOPISA V KIOSKU

Med prodajo Kraljev sem ter tja našel na opazko, naj grem raje delat. To me ne zaboli več, ker vem, da ravnokar delam. Če srečam prodajalca Kraljev ter ga vprašam, kam gre, odvrne, da gre delat. Verjetno ne brez razloga. Ob tem se mi nehote ponudi primerjava med delom prodajalca Kraljev in prodajalca v

kiosku. Slednjemu teče delovna doba je na toplem, ni mu potrebno iskati strank, ima zagotovljeno plačo. Vsega tega prodajalec Kraljev nima, ima pa nekaj, česar nima prodajalec v kiosku. Svobodo! Ni vezan na delovni čas. Sam Kralje prodajam zato, ker mi to sovпада s stilom življenja in ne zaradi problema brezdomstva. Tega torej ne počnem proti svoji volji, ampak zato, ker sem si sam to izbral. Z največjim veseljem.

Stripi

SLUŽBA

Med prodajanjem revij je k meni stopila gospa in se začela pogovarjati. Zanimalo jo je vse; od tega, zakaj prodajam časopis, kako dolgo se ukvarjam s tem, do tega, kakšno šolo sem končala ... Ko je izvedela vse, kar jo je zanimalo, mi je priznala, da dela v eni izmed agencij za posredovanje zaposlitev. V bistvu mi je ponudila pomoč pri iskanju zaposlitve. Upam, da bova z gospo čim prej kaj našli.

Anistella

SILVESTRSKA KUPČIJA

Na novo leto sva bila z ženo na Taboru, kjer je Vincencijeva zveza dobrote že tradicionalno priredila manjše slavlje. Seveda sem imel s sabo tudi Kralje ulice in ko mi je duhovnik iz srca voščil novo leto, je opazil revije. Kupil je dva Kralja, enega zase in enega za prijatelja, v zameno pa mi je odštel 10 €: bil sem presenečen nad velikodušnostjo, s tem pa mi je polepšal že sicer veselo noč.

Tadej Blatnik

IDENTITETA

Na cesti me ustavi mož postave, da bi me identificiral, ne le kot prodajalca Kraljev: »Saj ti si Janez, kako že?« »Se zmeraj isti,« odvrnem. »Torej, Janez Isti,« mi mož modrem servira modro zaključek.

Janez

DECEMBRSKI UTRIP MED BREZDOMCI

foto: Lojze Smole

014
KRALJI
ULICE

Veseli december, mesec praznovanj in obdarovanj za marsikoga med nami ni tako srečen in lep kot za večino običajnih ljudi. Kot rak se zajeda v ljudi brezdomstvo, brezposelnost, revščina in še kaj. Trudimo se ta problem vsaj omiliti, če ne moremo drugače, bolj ali manj učinkovito. Kakor kdo.

Tudi brezdomci smo (vsaj) v hladnih in neprijaznih decembrskih dneh bili deležni nekaj pozitivne. Rdeči križ Slovenije res nima sredstev za kaka praznovanja ali podobno, vendar so brezdomcem na Dolgem mostu vseeno pripravili skromne in praktične darilne vrečke ter malo boljše toplo malico za razliko od ostalih petkov, ko jih tja pride zaradi oddaljene lokacije kakih petindvajset do trideset. Tam se lahko tudi okopajo in oblečejo.

Čeprav Kralji ulice nismo imeli kakega posebnega praznovanja, je bilo to kar lepo čutiti ob dnevu odprtih vrat konec meseca, ko se je precej popestrilo dogajanje v dnevnem centru.

Prijetno in nepričakovano se nas presenetili študentje Fakultete za socialno delo, združeni v svoje društvo SOCIUS, ki trenutno šteje kakih 30 članov. Presenetili, ker so za razliko od

prejšnjega leta, ko so nam prvič pripravili praznovanje, organizacijo in program tako zelo izboljšali, da je bilo kaj videti. Za lanskoletno sem rekel, da me ne bo več, tako se mi je zamerilo. Vendar so (očito) upoštevali tudi nekaj mojih predlogov, precej so se potrudili sami in v program vključili z nastopi tudi nas brezdomce: pesnike, komike in podobno. Res je bilo prijetneje videti, da so se ljudje lepo zabavali. Za začetek smo se pošteno najedli okusno pripravljene hrane. Seveda brez alkohola ali podobne navlake! Vsaj za trenutek smo lahko pozabili na to, da bo (žal) kmalu spet po starem. Ulica, tavanje od dneva do dneva in boj za preživetje. Vsaka čast študentom: res so se potrudili in nas spravili v dobro voljo. Ni kaj, res je, kar pravijo: na mladih svet stoji. Največje in (verjetno) najlepše decembrsko praznovanje za brezdomce, pravo silvestrovanje, pa že tradicionalno (tokrat je bilo že 16. po vrsti) pripravlja in organizira Vincencijeva zveza dobrote. Udeleži se ga od devetdeset do sto ljudi.

Letos pa ga je pripravljalo okoli 24 prostovoljcev. In vsega potrebnega za pripraviti je res veliko: tombola, pokaži kaj znaš, zabavni program. In, seveda, sama pogostitev, priprava hrane, strežba ... Simona, vodja priprav, pravi, da ta praznovanja pripravljajo za brezdomce tudi zato, da ti ljudje čutijo, da jih ima kdo rad, da se lahko počutijo kot ljudje, in da jim ni treba biti na ulici. Pravi tudi, da na praznovanjih prav zaradi tega ni prišlo do kakih resnejših neljubih dogodkov, ki bi jih od nekaterih, ki preradi pogledajo v kozarec, lahko

pričakoval. Kajti, če znaš ravnati s človekom spoštljivo, dostojanstveno in kot s sebi enakim, se bo tudi on do tebe tako obnašal. Predvsem je pomembno, da sprejemaš njegovo drugačnost in njega samega takšnega, kot je. Tudi brezdomni uživalci drog v svojem zavetišču imajo podobno zgodbo. Morda še bolj nazorno. Simona pravi tudi, da si brezdomci želijo aktivno sodelovati in soustvarjati s svojimi talenti pri taki zabavi. A potrebujejo pač pravo vzpodbudo in motivacijo. Na koncu lahko povzamem, da je važno pravzaprav samo to, kakšno ima vsak posameznik dostojanstvo; če imaš dober odnos do sebe, ti tudi drugega ni težko sprejeti. Pa vendar; ljudje smo taki, da nam ni dovolj biti srečen in zadovoljen samo kak dan, dva ali tri na leto. To rabimo vsak dan. Pa ne samo s kakim evrčkom, ki ga komu stisnemo v roko. Zraven sodi tudi nasmeh, topla beseda, ki lahko za razliko od evrčka ostane za vedno. Nasmeh nič ne stane. Samo obogati tistega, ki ga daje in tistega, ki ga dobi. VSE DNI V LETU!

Lojze Smole

foto: Lojze Smole

PREDAVANJE LOJZETA SMOLETA NA FSD-JU, 12. 12. 2011

Lojze Smole je kot novinar Kraljev ulice opravil intervju s predsednikom republike Slovenije gospodom Danilom Türkcom. Ta je bil objavljen v januarski številki KU. Zaradi zanimive tematike samega intervjuja in neobičajnih okoliščin, ki so privedle do srečanja med Smoletom in Türkcom, je prvi na Fakulteti za socialno delo predstavil svojo izkušnjo študentom. Ti so najprej prislunili tonskemu zapisu intervjuja, potem pa je stekla konstruktivna debata na temo. Študente je najbolj presenetilo dejstvo, da je g. Türk sam pristopil do našega novinarja, in sicer na dobrodelnem koncertu za otroke v Cankarjevem domu. Prav tako so bili navdušeni nad

zastavljenimi vprašanji in Türkovo odkritostjo ter dejstvom, da se je odprl do te mere, da je razkril nekatera dejstva iz svojega otroštva, ki niso javno poznana. Vsi so se strinjali, da je intervju potekal v sproščenem vzdušju, ter da je bil socialno obarvan. Na predavanje je Lojze povabil tudi predstavnike KU in Šenta, saj se je njegov intervju dotikal obeh področij, tako brezdomstva kot duševnega zdravja.

Anistella

ŠPORTNI DUH

Kralji ulice smo še vedno nogometno zelo dejavni, saj vsako sredo igramo v balonu ŠRC Triglav za Bežigradom. Tudi v letu 2011 smo obiskali kar nekaj nogometnih turnirjev in pobrali kar nekaj pokalov. No, lani pa smo sodelovali na svetovnem nogometnem prvenstvu v Parizu, kjer so se naši fantje uvrstili med 30 najboljših. Seveda so se morali malo ponorčevati iz nas, ki smo bili na SP v Braziliji 41. in so torej oni dosegli boljšo uvrstitev, s tem pa naj bi bili avtomatično boljši?! »Brazilci« na to nismo pristali, zato je sledil pričakovan derbi med obema ekipama. Da pa bi bilo še bolj zanimivo, smo se poimenovali po državah, kjer smo nastopali, in sicer Brazilija in Francija. Določili smo torej kraj in datum obračuna: 21. 12. za Bežigradom. Ker pa je tu še nekaj fantov-nogometašev, ki še niso bili v reprezentanci brezdomcev Slovenije, so tudi oni sestavili ekipo, tako da je bil na sporedu mini turnirček. Brazilci ne bi bili Brazilci, če se ne bi domislili, da moramo puncama Zdenki in Suzi, ki sta nam omogočili sodelovanje na SP-ju in tudi selektorju Igorju, podariti simbolična darilca. Mislim, da smo jih kar malce presenetili. Prva tekma, boj med Brazilci in Francozi, je bila zagrizena in trda, da te kap. Vendar drugače ne gre, če se je treba dokazati. Končala se je neodločeno, brez zadetkov. Vendar je tudi res, da so našemu strelcu Romanu »Lasniciju« razveljavili gol, tako da so nas malce

foto: Roman Lasnik

oškodovali. Zdaj se pač ne moremo hvalit, kdo je v resnici boljši. Seveda pa ne smem pozabiti na fante, ki so igrali za Kralje ulice. Tudi oni so grizli žogo in se nam niso dali. Po odigranih tekmah sta nas puncici iz Socia povabili na zakusko in pijačo, kjer smo se še malce podružili in obujali spomine.

Selektor KU Majtan Darko

DAN ODPRTIH VRAT DNEVNEGA CENTRA KRALJEV ULICE, 28. 12. 2012

foto: Lojze Smole

Dan odprtih vrat

Sredi decembrskega živčava, praznovanj in seveda blišča okrašene Ljubljane, ki so jo bogovi potrošništva bogato opremili, in je bilo kaj videti, drenjanja okoli obstoječih in dodatnih (prazničnih) ponudb trgovcev, gostincev in ostalega vse mogočega živi vse številčnejši svet revnih, za katere se po svojih močeh trudijo posamezne organizacije ali posamezniki. Ena od teh skupin smo Kralji ulice, ki so se naključno ali namerno odločili organizirati Dan odprtih vrat. Zanimivo je, da kakih »zunanjih« obiskovalcev niti ni bilo opaziti. So si pa novinarji iz TV Slovenije vzeli kar nekaj časa za intervjuje z brezdomci in zaposlenimi na dnevnem centru Kraljev ulice. Ampak nepričakovano in res lepo presenečenje so nam pripravili novinarji iz TV PINK-a. Niso se zadovoljili samo s pogovori z nami brezdomci v dnevnem centru. Ne, sploh ne! Lepo skupinico so izbezali iz pasivne otopenosti v konkretno akcijo, ko so nam ponudili vožnjo z vzpenjačo in sprehod na Ljubljanski grad.

Kar spotoma smo naredili tudi nekaj pesniških nastopov.

foto: Lojze Smole

Na ljubljanskem gradu

Enega pri Prešernovem spomeniku, drugega na grajskem stolpu in še vmes. Na grad smo se peljali s tisto čudno zadevo na tračnicah pri Lutkovnem gledališču. Na vrhu pa nas je čakala zelo prijazna vodička in nam razkazala različne grajske znamenitosti. Res enkratno doživetje. Tudi zame, ki sem grad tokrat prvič videl tudi iz te perspektive. Temu jaz rečem delati s srcem. Pravi družaben in poučen dogodek, kjer smo se počutili dobrodošli in upoštevanja vredni ljudje.

No, v samem dnevnem centru je bilo precej bolj živahno, za razliko od ostalih, z rutino nabitih in enoličnih dni. Dogajanje je popestrila naša pevska skupinica in nekaj drugih točk, pogostili so nas s čisto ta pravo pico, popoldne s toplo juho, vmes pa še kava, čaj, piškotki. Opaziti je bilo celo kako malenkost več dobre volje kot običajno. Vendar žal, skrb, da bo že jutri spet enako, ni bila potlačena. Do spomladi je še zelo, zelo daleč.

Lojze Smole

ZGODBE O KOLESIH

BLIŽNJE SREČANJE S SMETARJI

Ali veste, kako je to, ko najdeš ranjeno ali bolno muco, ki se ti zasmili, pa jo vzameš k sebi, jo pozdraviš in postane hišni ljubljencek? Navežeš se nanjo in jo imaš rajši, ti je več vredna kot vse druge, čeprav so bolj plemenitih pasem in celo lepše. Podobno je tudi s kolesi, vsaj zame. Na kolo, ki je bilo potrebno velikih popravil in pozornosti ter ki ima bogato zgodovino, se navežem bolj in mi pomeni več kot novo bleščeče kolo iz trgovine. Imel sem sodelavko, ki je imela sina Mateja, ki je imel v srednji šoli težave s fiziko. Začel sem ga inštruirati. Po koncu inštrukcij sva se pogosto še dolgo pogovarjala o čisto drugih rečeh in obema so sčasoma te inštrukcije postale zanimivo druženje. Nekoč me je njegova mama poklicala in rekla, da čisti garažo in ima odveč eno kolo. To je bilo kolo, ki ga je Matej še v osnovni šoli dobil od dedka. Bilo je malce razstavljeno, ker se je Matej na njem učil popravljati kolesa, pa ga ni znal spet v celoti sestaviti. Kolo zato ni bilo vozno, Matej pa je takrat itak imel že drugo kolo. Ponujeno kolo sem seveda z veseljem vzel, odnesel domov, ga usposobil in postalo je moje mestno kolo. Kasneje je to kolo eno leto vozil nek študent iz Francije, nato pa spet jaz. Skratka navezal sem se nanj, čeprav imam več koles, ki jih po potrebi menjujem.

Nekega dne, bila je sobota zvečer, sem prišel na obisk k prijatelju Bojanu in kolo priklenil z verigo za ročaj smetnjaka. Ne vprašajte me, zakaj! Gotovo zato, ker v bližini ni bilo priročnega prometnega znaka. Kolesa vedno priklepam.

foto: Bojan Dekleva

Takole je bilo kolo priklenjeno na smetnjak

Medtem ko sem ga zaklepal, sem si rekel, da ob sobotah zvečer gotovo ne bodo praznili smetnjakov. Ob čaju sva se zaklepetela, in malo pred polnočjo sem odšel in ko sem stopil na ulico, sem z grozo opazil, da je kolo še vedno priklenjeno, toda v smetnjaku, tako da ga en del moli ven. Očitno je smetarski kamion zagrabil smetnjak s kolesom vred, ga dvignil in izpraznil. Ko sem kolo odklenil in ga s težavo potegnil iz smetnjaka, sem videl, da ima zviti okvir, sprednje vilice ter sprednje kolo.

foto: Bojan Dekleva

Detajl zvitega okvira

Smetarsko vozilo je bilo 20 m stran, zato sem stopil do delavca in ga vprašal, zakaj so to storili. Odgovoril je, da je njihovo delo pač praznjenje smetnjakov ne glede na to, kaj je na njih priklenjeno ... Bilo mi je žal, da nisem prišel na cesto minuto ali dve prej, ker se je očitno ta nesreča ravnokar zgodila in bi jo bil še lahko preprečil.

Kolo sem odnesel domov, ker ni bilo vozno. Dejansko je bilo tako poškodovano, da bi ga vsak normalen lastnik takoj zavrgel. Jaz pa sem na dolgi poti do doma že načrtoval, kako bi ga popravil. Okvir se je le zvil in ni počil, zato ga raje nisem poskušal ravnati, poravnati sem moral le sprednje vilice in sprednje kolo. Z ravnanjem koles sem imel že veliko izkušenj, z ravnanjem vilic pa nikakršnih. Moje so bile zvite nazaj, tako da se je sprednje kolo zadevalo ob okvir in se ga ni dalo obračati. Vilice je bilo torej treba zviti nazaj v prejšnje stanje. To sem najprej poskusil tako, da sem jih zvižal z roko, vendar so vilice gorskega kolesa tako močne, da na tak način ni šlo nikamor. Nato sem se spomnil, da se vilice zvižejo nazaj takrat, ko se s kolesom nekam zaletiš, na primer v zid. Ta način sem potem uporabil za njihovo ravnanje. Snel sem kable (pletence) zavor in prestav ter zavrtel krmilo za 180 stopinj. Tako je sprednje kolo štrlelo močno naprej. S takim kolesom sem se začel zaletavati v steno in vilice so se počasi začele kriviti nazaj oz. ravnati. Kolo sem spet usposobil za vožnjo, čeprav ga zdaj zaradi napačnega kota vilic (zaradi še vedno zvitega okvira) ne morem več voziti brez rok. A moje kolo z »dušo« in burno zgodovino je še vedno vozno in je moj vsakodnevni sopotnik. Na smetnjake pa ga več ne priklepam! Tudi če so prazni – za vsak slučaj!

Riko Jerman

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

PROSTO PO HOMO SAPIENSU

monika.buhancic@kraljilice.org

»V razpadajoči družbi mora umetnost, če je zvesta resnici, odražati njen propad. Umetnost zvesta svoji družbeni funkciji, mora svet prikazati v njemu lastni spremenljivosti. In ga pomagati spreminjati.« (Ernst Fischer)

1929 je prišlo do zloma borze. Začela se je velika gospodarska kriza - znana pod imenom velika depresija. Nisem mogla razumeti, zakaj so bili milijoni ljudi brez dela, brez doma, brez hrane, če so bile vse tovarne še vedno na istem mestu. Viri se niso spremenili. Kasneje sem spoznala, da je pri pravih gospodarskih igrah nekaj že v osnovi narobe. Kmalu je sledila 2. svetovna vojna, med katero so različne države sistematično uničevale druga drugo. Pozneje sem izračunala, da bi z vsem, kar smo uničili, z vsemi viri, ki smo jih zapravili zaradi te vojne, zlahka poskrbeli za vse človeške potrebe na svetu. Od nekdaj opazujem, kako človeštvo deluje v smeri samouničenja. Opazujem, kako nenehno tratimo in uničujemo dragocene omejene vire v imenu dobička in prostega trga. Opazujem, kako krčimo socialne vrednote družbe v temeljno izumetničenost materializma in brezumno potrošnjo. Opazujem, kako monetarne sile nadzorujejo politično strukturo boja svobodnih družb.

Odgovor na to, kaj vpliva na nas, je pri Zeitgeistu do konca poenostavljen: Ali prirojeno ali privzgojeno. Pa naj gre za to, kako se celice odzivajo na pomanjkanje energije ali pa za to, kaj nas opredeljuje kot osebnost, kot to, kar smo. To je povsem zgrešena dihotomija, ki naravo opredeljuje kot deterministično in posledično na dnu lestvice vzročnosti. Življenje je DNK, koda vseh kod, sveti gral, vse ostalo sledi samo od sebe. Na drugi strani družbene vede ponujajo povsem drugačen pogled. Te nas vidijo kot družbene organizme, biologija je le za packe sluzi. Za ljudi biologija ne velja. Seveda sta oba pogleda navadna traparija. Resnica je, da je praktično nemogoče razumeti, kako biologija deluje zunaj konteksta okolja. Ste že slišali, da bi znanstvenikom uspelo narediti nekaj tako preprostega, kot je list trave ali jabolko?

Tu je še razvajenost današnjega časa, ko je vsepovsod cel kup odvisnosti. Splošno prepričanje je, da mamila sama po sebi zasvojujejo. Boj proti mamilom temelji na predpostavki, da se lotimo odvisnosti, če prestrežemo vir. Če pa na odvisnost gledamo iz širšega zornega kota, potem vemo, da nič ne zasvoji samo od sebe. Ni je substance, ni ga mamila, ni ga vedenja, ki bi bilo adiktivno kar samo po sebi. Številni grede po nakupih, a ne postanejo odvisni. Tudi niso vsi odvisni od kave. Če spijete kozarec vina, še ne boste postali alkoholik. Vprašanje torej je, zakaj postanejo ljudje za nekaj dovzetni. Zmes dovzetnega posameznika in potencialno adiktivne substance ali vedenja privede do polnega razcveta odvisnosti. Na kratko povedano, ni mamilo tisto, ki zasvoji, gre za to, ali je posameznik dovzet za odvisnost od določene snovi ali ravnanja. Če torej želimo vedeti, zakaj ljudje postanejo dovzetni za nekaj, moramo videti, kakšne so njihove življenjske izkušnje. Včasih so verjeli - pa ne samo včasih, pogosto verjamejo še danes -, da je vzrok odvisnosti genetski. To je znanstveno povsem neutemeljeno. Resnica je, da zaradi določenih življenjskih izkušenj ljudje postanejo dovzetni. Gre za življenjske izkušnje, ki ne le izoblikujejo osebnost in psihološke potrebe, temveč izoblikujejo tudi možgane. Vse to se začne že v maternici. Dokazano je, da obstaja večja verjetnost, da bodo matere, ki so bile med

nosečnostjo pod stresom, imele otroke, katerih lastnosti bodo izražale nagnjenost k odvisnostim. To pa zato, ker naš razvoj začrta psihološko in socialno okolje. Na človeško biologijo torej močno vplivajo življenjske izkušnje, ki se začnejo že v maternici. Okolje se namreč ne vzpostavi ob rojstvu. Okolje se vzpostavi, takoj ko imamo neko okolje, ko smo še plod. Že takrat smo izpostavljeni različnim informacijam, ki krožijo po materi, hormonom, hranilom ... Če primerjamo človeka s konji, ki lahko tečejo že prvi dan svojega življenja, vidimo, kako premalo razviti se rodimo. Ne obvladamo nevrološke koordinacije, ravnotežja, mišične moči, ostrine vida, in to vse do starosti leta in pol ali dveh let. To pa zato, ker se pri konjih možgani varno razvijajo v maternici, pri ljudeh pa se razvijajo po rojstvu. Razlog za to je evolucijski. Naša glava je skozi razvoj postajala vse večja, ker se sprednji možgani razvijajo, zaradi česar smo se pravzaprav razvili v človeško vrsto. Buda je trdil, da je vse soodvisno od vsega. »V enem je vse in v vsem je eno.« Potemtakem ničesar ne moremo obravnavati ločeno od okolja. V listu je in sonce in nebo in voda in zemlja. Sedaj je seveda dokazano, da je to res, da to velja za vse, še posebej za človekov razvoj. Sodobni znanstveni izraz za to je biopsihosocialni značaj človekovega razvoja, v skladu s katerim je človeška biologija močno odvisna od človekove interakcije z družbenim in psihološkim okoljem. Ljudje so vedno živeli v nekakšni družbi. Od najbolj enakopravnih družb, kot so bile družbe lovcev in nabiralcev, kot je razvidno iz delitve hrane in izmenjave daril ... Takrat so ljudje večinoma živeli v majhnih skupinah, ki so se preživljale z nabiralništvom in malce lova. Danes pa je ta »lov« presegel vse meje razuma in umiranje živali za prehrano je manj smiselno kot kvačkanje iz pajkove mreže. Zaloge, ki si jih ljudje delamo, so presegle vse zmožnosti. Zemlja protestira. Mi je ne poslušamo.

Za večerno branje & gledanje ob prasketanju ognja priporočam (predavanje s slovenskimi podnapisi): <http://www.adaptt.org/> - spoznajte filozofijo enega mojih osebnih herojev. Njegovo ime je Gary Yourofsky. Zgornje razmišljanje pa je plod Zeitgeista.

Vaša Biba

foto: Zgornje

KRALJI ULICE PRI CIRILU HORJAKU, V SVETU STRIPA ZNANEM KOT DR. HOROWITZ

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: Ti si?

Dr. Horowitz: Sem risar stripov in ilustrator. Kruh si služim s svinčnikom in miško.

KU: Kje objavljaš?

Dr. H.: Včasih sem objavljala stripe pri Stripburgerju, ki je bil zame odlična šola stripa. Zdaj pa se mojih stripov ne da več kupiti v knjigarni. Stripe rišem za organizacije in podjetja. Pravim, da sem stripe pripeljal iz trafike v fabrike. To pomeni, da delavci berejo stripe zato, da se kaj novega naučijo, pa tudi, da se zabavajo. Moje ilustracije objavlja časopis Večer. Vsak teden zrišem dve risbi za sobotno prilogo tega štajerskega časopisa. Ob petkih na Radiu Študent v oddaji Risanka v živo rišem po navodilih poslušalcev. Skratka – rad hodim na šiht.

KU: Vem, da sodeluješ z gibanjem 15o.

Dr. H.: Z družino smo bili na protestih in gibanje podpiramo, vendar ne morem reči, da že sodelujemo. Pred nekaj dnevi sem govoril z Andrejem Kurnikom in mu ponudil pomoč. Lahko rišem, naredim plakate, nalepke, pa tudi tisk lahko priskrbim.

KU: Kako se v svojih stripih ukvarjaš s socialno problematiko?

Dr. H.: Stripe rišem za ljudi, a tudi z ljudmi. Ko pripravljam izobraževalne stripe, se nujno srečam z bodočimi uporabniki stripa, z bralci. Moja pisarna je v stavbi, ki gosti zanimivo mešanico podjetij in uradov, zato sem tako rekoč vsak dan v stiku s čistilkami, varnostniki in uradniki na ministrstvih ali sodniki. Slišim, kako ljudje, ki imajo več kot 2000 evrov plače, bolj stokajo kot tisti s 500 evri. Očitno je, da ne živimo v svetu, ki je socialno pravičen.

KU: Ali lahko stripi in ilustracije to spremenijo?

Dr. H.: O tem mnogo razmišljam. V zgodovini je nekaj primerov, ko so posebej učinkovite karikature in plakati spremenili izid volitev ali prispevali k spremembi družbenega reda. Vodje sovjetske oktobrske revolucije so se zelo zavedali moči podobe. Moja težava je v tem, da želim biti dober podjetnik, a hkrati tudi del družbenih sprememb za večjo socialno pravičnost. Moja mala pisarna je zato odprta za sodelovanje z nevladnimi organizacijami in z družbenimi gibanji.

KU: S katerimi organizacijami zaradi svojih etičnih pomislekov in zavzevanja za družbeno pravičnost ne bi sodeloval?

Dr. H.: Gotove ne s podjetji, ki izdelujejo ali prodajajo orožje. Ali pa z velikimi finančnimi podjetji, kot so t. i. skladi tveganega kapitala, velike banke in podobno. Da so te odločitve zapletene, ti lahko pokaže ta primer: ena mojih najbolj inovativnih stripovskih praks so stripi, ki jih rišem za podjetje Slorest. To je podjetje, ki mu zaupam, saj vidim, da se trudijo za svoje zaposlene. Slorest skrbi za prehrano na delovnem mestu v mnogih slovenskih podjetjih. Eno od teh je tudi železarna Ravne, katere pomemben del proizvodnje pa predstavljajo prav izdelki za vojaško industrijo. Tako sicer ne rišem stripov za vojaško industrijo, pomagam pa podjetju, ki hrani zaposlene, ki izdelujejo oklepna vozila.

KU: Hočeš reči, da so gospodarsko-birokratske naveze med podjetji oddaljene od etike?

Dr. H.: Podjetniki lahko najdemo inovativne rešitve, če pomislimo ne le na dobiček, ampak na učinke našega delovanja na naravo in soljudi. Celo ugledne poslovne revije pišejo o skupnih vrednotah. Niso vsi dobički enakovredni. Z ženo zasluživa dovolj, da nismo lačni, plačava mesečni obrok kredita, kupiva otrokom čevlje in na koncu ostane denar še za tortico. Poznam ljudi, ki z manj truda zaslužijo več, a del moje nagrade ni izražen v denarju. Na primer: ko sodelujem s Centrom za avtizem, dajem mladostnikom, ki imajo motnjo avtističnega spektra, priložnost, da osmislijo svoje talente. Tudi starši so ponosni na otroke, ki lahko z delom pri mojih projektih pokažejo svoj potencial. Za podjetnika pa je pomembno tudi to, da so naročniki in sodelavci bolj motivirani, ko rečeš: »V ta posel bomo vključili ljudi s hendikepom.«

KU: Za katere družbene spremembe je Slovenija trenutno zrela?

Dr. H.: Najpomembnejša sprememba ta hip je tista v glavah generacije, rojene po drugi svetovni vojni. Še pred petimi leti bi si bilo nemogoče predstavljati gospo iz baby boom generacije, ki bi podprla dolgasce s prevratniškimi družbenimi idejami. Danes se to dogaja, deložirane družine v Prekmurju in alternativci so strnili vrste. Moj konkreten predlog za družbene spremembe je, da bi pokrajine ali občine povabili k preizkušanju različnih družbenih in ekonomskih modelov. V Prekmurju bi

foto: Peter Pitambar Pangerc, ilustracija: Ciril Horjak

lahko v nekaj občinah poskusili doseči večjo samooskrbo, na Primorskem bi na primer nekaj občinam dovolili, da zadržijo več denarja v svojih proračunih in prosto razpolagajo z njim. Čez leto dni bi preverili rezultate in dobre prakse prenesli na državno raven. Brez eksperimentiranja ne bomo odkrili boljšega sistema.

KU: Kako so izpadle volitve?

Dr. H.: Razen Stranke za trajnostni razvoj in stranke Sem-Si ni nihče pod vprašaj postavil koncepta gospodarske rasti, nevarne systemske korupcije, globalnega finančnega sistema ... V parlamentu ta hip ni nobene politične opcije, ki bi resnično spreminjala sistem. Neposredna demokracija, katere zametke vidimo pri gibanju 15o, ta hip še ni alternativa volitvam in jih tudi ne ogroža. Institut demokratičnih volitev pa – paradoksalno – najbolj ogrožajo stranke same. Metanje polen pod noge relativnemu zmagovalcu volitev in zakulisne igre zanikajo voljo volivcev.

KU: Kaj moramo v Sloveniji nujno spremeniti?

Dr. H.: Bralci oziroma državljani moramo odkupiti tiste medije, katerih lastništvo ni jasno. Le tako bomo imeli neodvisno novinarstvo, ki je pogoj svobodne družbe. Zavarovati moramo naravne vire. To pomeni, da se moramo upreti idejam o elektrarnah na rekah, gradnji Teša 6 in podobno. Mladi moramo sodelovati s starejšimi generacijami, starši pa moramo svoje otroke naučiti, da protesti niso nič slabega. Nasprotno, v nepravilni družbi je edina pravilna pot upor.

Peter Pitambar Pangerc

KDO JE SAMEC V SAMSKEM DOMU X?

sáamec -mca m (á) 1. žival moškega spola: samci te živali imajo močne čekane; opičji, žabji samec; samci in samice / ekspr. v njem se je vzbudil nagon samca 2. nav. ekspr. neporočen moški: bil je star samec; v baraki stanuje pet družin in deset samcev / še vedno je samec V Samskem domu na lokaciji X živi okrog 40 prebivalcev, ki so – kot gre sklepati po imenu njihovega domovanja – vsi po vrsti Samci. Morda bi dragi bralec želel ogorčeno bljuvati po tej nedvomno zapacani logiki sklepanja, ki si dovoli bistvo bitja zvesti na ime njegovega domovanja. Pa vendar je vse bljuvanja željne bralce potrebno opomniti, da tovrstna sklepčnost nikakor ni tako zelo nezaslišana, kot se zdi na prvi pogled. Svet narave in družbe namreč ponuja nič koliko primerov, kjer esenca neke entitete izhaja iz njenega mesta bivanja. Tako na primer lahko z gotovostjo sklenemo, da v božjem hramu ne prebiva nihče drug kot Bog. Da v Pasji uti ne prebiva nihče drug kot Pes. In da na gusarski ladji ne prebiva nihče drug kot Gusar. Primerov v potrditev naše sklepčne logike je v praksi nešteto, zato po temeljitem premisleku pomirjeni znova izjavljamo, da v Samskem domu ne prebiva nihče drug kot Samec. Kaj torej zares vemo o tej življenjski formi, ki je po svoji biti Samec? Ko smo o njej povprašali sosede Samskega doma na lokaciji X, smo naleteli le na rekla-kazala predpostavke o južnjakih, kar bi naj naši Samci pred integracijo v lokalno floro in favno tudi bili. Ker sami ne pristajamo na tovrstne populizme v sklepanju, smo se namenili stvari približati iz bolj objektivnega stališča. Kot smo bili marljivo poučeni v šolskih klopeh, se mora vsak iščoč najprej zateči po odgovor k terminološki bibliji našega simbolnega sveta – Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Zato smo se kot zavedni komandosi, izvaljeni izpod ojdipovskih neder nadebudnih slavistk, tjakaj tudi bliskovito zapodili v iskanju esence besede Samec.

Med navedenimi pomeni sta se za našo mini ekspertizo izkazala zanimiva predvsem dva. Prvi samca definira kot žival moškega spola ter ob tem navede primer: »*opičji, žabji samec.*« V kolikor bi bil ta pomen aplikativen za naš predmet raziskovanja, bi bili torej Samci iz Samskega doma X v skladu s SSKJ postavljeni v domeno živalskega. Druga slovarska definicija enači samca z neporočenim moškim, kar bi ga postavilo v domeno človeškega le pod pogojem, da z drugo človeško osebo ni sklenil zakonske skupnosti. Za boljšo ponazoritev pomena SSKJ doda sledeč primer rabe: »*V baraki stanuje pet družin in deset samcev.*« Torej, samec – tokrat človek – je v tem pomenskem registru postavljen kot nekaj ločenega, če ne celo diametralnega družinskemu. V vsakem primeru lahko sklenemo, da gre pri Samcu za od instinktov gnano obliko bitja, ki se ne zmore v polnosti podrediti sferi družbenega in ustaliti v civilizirani skupnosti, imenovani zakonski stan. Cenjeni bralec se bo zato najverjetneje strinjal, da je SSKJ pred nami razgrnil bogato pomensko večplastnost termina Samec, ki poetično vznika nekje med živalskim in človeškim. Ob tej hibridni perspektivi Samcev, stanujočih v Samskem domu X, smo se kot komandosi objektivne znanosti nemudoma odločili poiskati primerek zloglasnega hibrida. Sinhronizirali smo ure, preučili tloris ciljne lokacije in ustvarili bazo v bližnjem kafiču. Ko smo torej končno izvedli preboj v Samski dom X, smo v oprezanju za tarčo – »*opičjim, žabjim samcem*« ali neporočenim moškim – srečevali le povečini starejše poročene osebe moškega spola, ki so nas glasno pozdravljale in tako nonšalantno ogrožale celotno terensko akcijo. Po temeljitem pregledu poslopja smo si potegnili najlonke iz obraza in

zmedeni bolščali drug v drugega. Kje, zaboga, tiči Samec X? In če Samca X ni, kdo so torej vsi ti moški, ki smo jih v Samskem domu X množično srečevali? Ali so morda oni Samec X? Ob tej nezaslišani misli se je naš simbolni logos, utemeljen na bibliji označevalcev SSKJ, boleče zamajal. Razkorak med slovarsko definicijo samca in med moškimi, ki smo jih uzrli v poslopju Samskega doma X, je namreč enako velik kot ta, ki zeva med Zoranom Jankovičem in politično levico. Zlomljeni smo se odpravili v Samski dom X še enkrat, tokrat brez predhodnih domnev o tem, koga ali kaj iščemo. Morda se le nisi tako zelo motil, dragi bralec, ko si želel bljuvati in cepetati nad sklepom, da so prebivalci samskega doma po svoji esenci Samci. Ali morda celo neporočeni živalsko-človeški hibridi, kot smo po šolsko sklepali na osnovi SSKJ. Tisti, ki naseljujejo poslopje Samskega doma X, namreč zagotovo niso niti živali moškega spola niti tiste vrste ljudje, ki bi jim bila družinska skupnost tuja. Z drugimi besedami, v primeru domnevnega Samca X ne govorimo o hibridnem samotnem jezdecu, ki kljubuje družbenim protokolom s svojo instinktivno nravjo. Nasprotno. Po aktivnem opazovanju z udeležbo v Samskem domu X smo spoznali, da so predmet našega zanimanja v resnici moški, ki so v Slovenijo prišli izvajati težka gradbena in ročna dela, prenašati sistemske zlorabe in izkoriščanja delodajalcev za minimalno plačo ter živeti v sobicah z minimalnim gretjem s še dvema sostanovalcema. Vse to z namenom, da polovico svoje minimalne plače lahko pošljejo svoji množični družini v eno od držav bivše Jugoslavije. Ali je to res Samec, kot ga logično nakazuje ime njegovega bivališča – Samski dom? Ali pa, bodiva radikalna, dragi bralec, je Samski dom morebiti zgolj zrcalo konstrukta tistega Drugega, ki ga puščamo v sferi instinktivnega kot nezmožnega inkulturacije? Morda prav ta konstrukt utemeljuje sistemske zlorabe našega Samca X, ki jih vsak dan avtistično spremljamo preko medijev in ne zinemo *nebeunemeu*? Kajti če Samca X prikladno puščamo na imaginarnem križišču človeškega in živalskega, lahko ostajajo tudi merila minimalnega humanega ravnanja z njim nekje vmes. Kje ste pa že slišali, da bi kdo odgovarjal zato, ker svojemu psu ni plačeval pokojninskih prispevkov?

Ajda Šoštarič (aktiv Rizom, Urbane brazde)

DRENJANJE S SODRGO I.

foto: Jean Nikolić

020
KRALJI
ULICE

Hinavec, lažnivec, lenobec, pijanec. Take oznake »normalni« ljudi in njihovo »javno mnenje« uporabljajo za klošarje, džankije, tatove in za vse ljudi, ki so nekje vmes. Za sodrgo, če uporabimo kleno slovensko besedo. Tako pravijo, ker so bržkone tako naučeni, ker so jih že v rani mladosti zastrupljali s tem v aparatih pismenosti in učenosti. V mnogih knjigah, ki smo jih bili prisiljeni brati v šolah, v časopisnih člankih in teleprispevkih avtorji uporabljajo gornje besede za ljudi, ki so na tak ali drugačen način, po svoji ali drugi pameti, prisiljeni biti tam, kjer so. Vendar se pozablja, da so večinoma vsi ti avtorji ravno iz vrst takih ljudi, ki na klošarje, pijance in džankije gledajo z gornjimi opazkami v mislih. Lahko bi zaključili in rekli, da sami sebi delajo promet: pisci vrlih tekstov uporabljajo in ukalupljajo točno te besede; katere nato načitani ljudje dosledno berejo; nato pa se iz vrst ljudi, ki to berejo, izležejo novi pisci, ki te besede uporabljajo še naprej ... Začaran krog, iz generacije v generacijo ... Mi pa gremo s takimi predsodki na nož in sprejmemo njihovo igro, z namenom, da pretrgamo začaran krog zadržkov. Vse njihove predstave, ki stojijo za gornjimi besedami, je moč najti ravno v »njihovih« vrstah – po svojih lastnih izkušnjah lahko napišem, da nisem videl več ljudi, ki bi jih lahko po pravici imenovali džankije, pijance in hinavce in lenuhe – druge kot pa v visokih krogih politike, kulture in marketinškega biznisa. Ravno tam je največ ljudi pijanih v glavah, kar štejem kot hujši zločin kot biti pijan telesno. Tam so ljudje, ki so džankiji moči in denarja in preživljajo dneve iščoč svoj finančni šus, lenobe, ker bi lahko nekaj spremenili, pa ne, ker

imajo s tem sranjem ravno največji dohodek. Mislim, da bi v višjih teaterskih in umetniških vodah sestavili za celo armado hinavcev in lažnivcev – mnogo več, kot je vseh prodajalcev Kraljev ulice skupaj – ker tu ne bi nobenega našli. Hinavstvo in laž postane to šele takrat, ko se dogodi brez razloga, kar tako, za interes, ki ni nujno potreben oziroma je že izven prostora nujnih življenjskih dobrin (stanovanje, cekin, kaj za pod zob). Lažnivec je tisti, ki že ima denar, pa še kar laže, lopov je tisti, ki ima in še kar krađe, da bi imel več. Če krađeš in lažeš, ko nimaš nič, je to stvar preživetja, ne pa nekega kapitalističnega interesa. In tu sta dva različna bloka sodrge, čeprav si dejansko prva, ki nima za burek, ne zasluži takega imena. Mnogo zasvojenecv z drogo bi zlahka zamenjalo direktorje internacionalnih mega korporacij; mnogo uličnih filozofov bi lahko zamenjalo dobro plačane filozofe itn. – vsaj pri meni –, ker vsaj niso hinavci in lažnivci iz ekstra materialnih razlogov. Tako se raje družim s sodrgo, ki si ne zasluži takega imena, ker tam najdem prave direktorje, prave kulturnike in filozofe, namesto da se družim z dobro premazano sodrgo jezikocepcev in lakomnežev, ki lenuharijo v neprestanem obnavljanju obstoječega stanja oz. sranja. K temu naj še pricinem eno »kriminalno«; pozabite na to »Kdor ne dela, naj ne je«, ker je to samo trik velemojstrov, ki uporabljajo oznako sodrga za napačne kroge ljudi – če si lačen, jej! Ker je hrane dovolj. S takimi in podobnimi izrazi ne delajo drugega, kot pa varujejo svoje lopovske interese in vzbujajo slabo vest pri ljudeh, ki so lačni. Največ krađejo, brez skrbi, ravno taki, dovolj siti jastrebi.

Nec Bakker

DRENJANJE S SODRGO II.

foto: Nec

Nedelja, 4. december 2011, ura je okoli desetih zvečer. Zato pljen poslušam zadnje izide parlamentarnih volitev in si vneto zapisujem izjave zmagovalcev in poražencev. Splošno znano je, da je večletna »TRENUTNA« situacija dosegla najvišji nivo nezaupanja v politiko in gospodarstvo. Dominantni položaji se menjajo s premiki vedno istih imen levo in desno, izplačujejo se visoke nagrade za nesposobnost, banke izdajajo nepokrite kredite, sorazmerje plač med družbenimi razredi je neverjetno, osebna odgovornost raznih veljakov je le pobožna misel, obljube v lepšo prihodnost pa padajo z vseh strani. Če se navežem na zgornji tekst svojega kolega, s katerim se popolnoma strinjam, je irelevantno, kakšno vlado bomo imeli. Ni več vprašanje, kdo bo pošteno vodil ljubo nam Slovenijo, vprašanje je, kdaj je zadosti, kdaj se oseba, odvisna od moči in denarja, odloči abstinerati in osebne interese postavi na stranski tir. Zakaj neki klošar, ki si je za fural življenje, ne dobi odpravnine za življenjsko delo, če lahko enako nesposobni direktor Slovenskih železnic za milijonske izgube, ki jih je pridelal v svojem mandatu, dobi milijonsko nagrado. *Suum cuique*, vendar na žalost beraču niso niti sorodniki prijatelji. Ko sem sedel v volilni kabini, sem dejansko prebral imena vseh

političnih opcij, ki so se drenjala na volilnem listku in v ušesih mi je odzvanjalo »nalijmo si čistega vina« in »ulovimo nemško-francoski vlak«. *C'mon, what the fuck?* Ker me na soočenjih nihče ni prepričal, nisem pa želel oddati praznega lista papirja, sem se odločil za najmanjše zlo, po mojem mnenju za najbolj poštenega med tatovi naše sreče. Še vedno mi odzvanja stavek, ki smo ga vsi slišali, ko se dotični stranki ni uspelo uvrstiti čez prag parlamenta – še žal vam bo, ker nas ne bo v parlamentu. Ja, najbrž že vsi jokajo od sreče. Si lahko mislite, kako bi bile volitve enostavne, če bi se pustili kandidati prostovoljno priključiti na poligraf. Ali ste med svojim službovanjem kršili zakon? Ali ste prejeli podkupnino? Zmagovalci bi bil takoj znan, če bi sploh kdo opravil test pozitivno. Ne verjamem!

Ponedeljek, 9. januar 2012, ura je okoli poldne. Še vedno se ni nič spremenilo, v bistvu se slabša. Ne da se mi več razglabljati o možnih koalicijah. Sicer s sodrgo ne bi označeval kar vseprek, toda trenutno se po poslanskih in strankarskih hodnikih motajo lepo oblečeni osebki, ki se morajo po službeni dolžnosti drenjati s sodrgo (ki je ne prenesejo), kakršna jih je večina samih. Ker verjamem, da na teh krajih obstajajo tudi pošteni ljudje, naj mi le-ti oprostijo za težke besede. Zato se tudi jaz, kakor moj cenjeni kolega, raje družim s sodrgo, ki si ne zasluži takega imena.

Jean Nikolić

foto: osebni arhiv

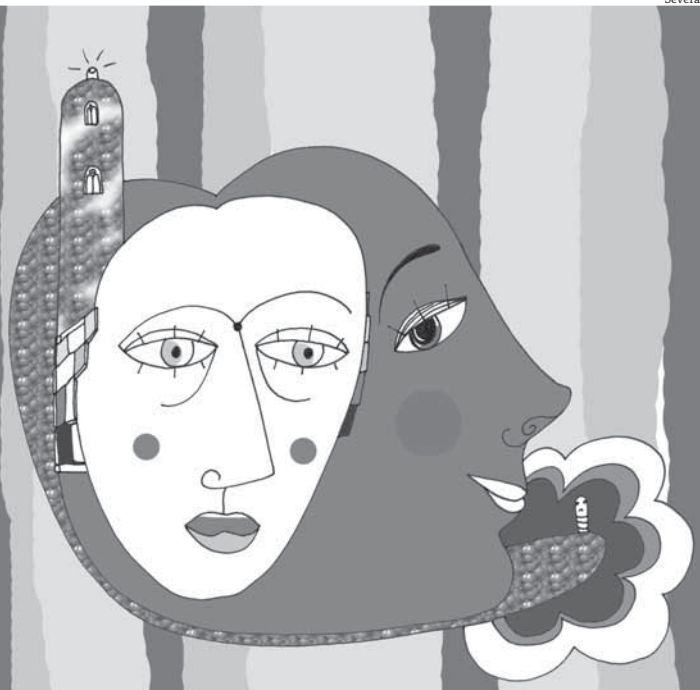
Kolumna:

POŠAST RIJE PO DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Direktorju nemške banke so poslali eksploziv in iz tega takoj naredili konstrukt, češ da za tem stoji anarhistična skupina. Seveda po Goebelsovi propagandi. Take informacije smo imeli tudi v socializmu v času falklandske vojne, ko so non stop poročali, kako gre čez Atlantik ladja, ki je v resnici sploh ni bilo. Navezujem se na to, kako so izginili posnetki seje vlade, kar je denimo kaznivo dejanje, za katero je zagroženih 5 let. Medtem ko se na seji vlade menijo o tem, kako bi zatrli ljudstvo, ker imajo premalo policistov, namesto da bi kdo odstopil, še sedaj poznamo državne skrivnosti, ker so se reinkarnirali levi in desni totalitaristi. Lahko te tudi zaprejo, če ti poginejo piščanci, porušijo hišo, čeprav je bil nekdo uspešen direktor lekarn. Nekdo v vladi pa se je spomnil in prepovedal kazati iztegnjen sredinec. Mislim, da so tu ogrožene punk-rockerske pravice. V našem časopisu sem prebral, da ima vsak sedmi Slovenec težave v duševnem zdravju, to pa se navezuje na to, da danes brezdušni nehumani totalitarni kapitalizem ustvarja bolnike in nekatere neupravičeno hospitalizira, ker je to na žalost najcenejše. Volili ste, kot ste, mogoče bo prišlo do državnega udara, ker so Slovenci spet ostali brez svojega premierja in predsednika vlade. Mogoče bo Ljubljankič celo izstopil iz EU in spet združil psihiatrično državo na Balkanu. Nekdo je nekoč izjavil, da bomo izumrli kot Indijanci, res pa je, da je več robotov, birokratov in tehnokratov, kar je nekdo izračunal že v 70-ih letih. Kriza je umetna, pomaga nam lahko samo še čudež, npr. v Zgornji Kungoti, pa bo spet posel. Za 8. februar se kaj spomnite na Prešerna, ki je hodil k mladoletni Juliji, pil, ampak je vseeno največji slovenski pesnik, jaz kot ukraden Poljak pa sem največji nakladač v dolini Šentflorjanski.

Črtomir Clonsky

Severa

Tanja San in Severa

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

TVOJA MATEMATIKA JE MOJA SPOLNA BOLEZEN.
ZAKAJ ODŠTEVAŠ TAKRAT, KO V TVOJEM GRMIČKU NABIRAM ČRVE Z
VSTOPNINO?
TVOJA MATEMATIKA JE MOJA SPOLNA BOLEZEN.
ZAKAJ SEŠTEVAŠ, KO ZADOVOLJUJEM TVOJA FUNKCIONALNA KOPITA?
OD KDAJ SEM OBLJUBLJENA ZA PREVZEM?
OD KDAJ SOPIHAM VSEKOZI NADALJNI ANION?
TVOJA BANANA JE MOJA MATEMATIKA.
ZAKAJ ODŠTEVAM TAKRAT, KO TI KOŠČENO SANJAŠ?
TVOJA BANANA JE MOJA MATEMATIKA.
ZAKAJ SEŠTEVAM, KO TVOJA KERAMIKA ZBIRA SOLZE ŽENE?
SOLZE NOVEGA POTOKA.
SOLZE NOVE PRAVLJICE.

KRALJICA

TVOJA MATEMATIKA JE MOJA SPOLNA BOLEZEN.
INTEGRALI KRIVICE NA TVOJEM OBRAZU
SEŠTEVAJO
ODVZEM PRAVICE DO LJUBEZNI.
BREIZRAZNO.
ZATAKNJENA MED ČRVE VSTOPNINE V USAHLEM POTOKU
SEM KERAMIČNO VZETA NASILNO,
NIČ VEČ LJUBEČE.
TVOJE KOSTI, KOŠČENO VSE, KAR SANJAŠ,
ROJEVA SOLZE ŽENE.
HREPENEČE, DRHTEČE.
TVOJA KERAMIČNA KOPITA
BRSKAJO PO ČISTI KRVI.
TVOJA MATEMATIKA JE MOJA RAZJEDA, SPOLNA BOLEZEN.
TVOJE KERAMIČNE SANJE UGAŠAJO SANJE PRAVLJIC.
OBLJUBLJENA ZA PREVZEM?
SANJE O NAMA ...
JIH NI VEČ? NI?
SPALNA BOLEZEN, PRIDI, PRIDI ŽE.

ANIMATEKA ...

RIS, RISAN ... MA, ANIMACIJA

Moj osebno najboljši in težko pričakovani mednarodni festival animiranega filma, tokrat enajsti po vrsti, se je odvijal od 12. 12. do 18. 12. v Kinoteki in Kinodvoru v Ljubljani in v mariborskem kinu Udarnik. Letos so na Animateki predstavili 500 in nekaj filmov. Osebno sem si jih pogledal okoli 100. Štiri celovečerne in ostali sklop kratkih animiranih filmskih projekcij. Med drugim Jagodni izbor, Režija se predstavlja, Tekmovalni program, Družinski slon, skratka pester izbor risank za odrasle in otroke. V spomin se mi je najbolj vtisnil film z naslovom Allergo non troppo italijanskega režiserja in hkrati scenarista Bruna Bozzeta, ki je

nastal v letu 1976, in ki je odlična parodija Disneyjevega dela Fantazija, sklopa risank iz leta 1940. Za te je značilno, da so vse narisane po klasični glasbi. Vsak glasbeni premik sočasno pomeni tudi premik na filmskem platnu. Tudi v Allergu non troppu se poigrava s klasično glasbo na podoben način kot v Fantaziji, vendar si v prvi ustvarjalec zamisli orkester s starimi gospemi in animatorjem, ki ga ima zaprtega v ječi. Med malico animator izgubi svoj obrok, zato si na list nariše risani lik, ki ga položi na tla in ga pošlje do šefa, z namenom, da mu ukrade sendvič. Šef ravno prižge cigaro in zakuri papir, z njim vred pa narisani lik. Zanimiv način preigravanja med risanim in človeškim likom v filmu. Na koncu filma črv pojé

foto: Žigažaga

drugega in nanj iz neba padejo črke H A P P Y E N D. Ob njem sem se neverjetno zabaval, saj mi je razodel, da se film na nek način norčuje tudi iz ameriške filmske industrije. Film dolžine 85 minut je predvsem nenavaden, zanimiv in vsekakor vreden ogleda.

Žigažaga

022
KRALJI
ULICE

FERI LAINŠČEK: PERONARJI

Avtorjev prvi roman, ki mu nastane v starosti 22-ih let ob priložnosti padca na sprejemnih izpitih na ALU. Govori o ljubljanski boemsko-alternativno-klošarski sceni 80-ih let prejšnjega stoletja. Čeprav na trenutke izjemno komičen ali pustolovski, se vseeno utaplja v eksistencialni revščini dna družbe. Če se v njem najde kar koli novega, potem je to beseda ulice, medtem ko je vse ostalo capljanje malomeščanske očaranosti s sabo in vseh nižjih od sebe zaradi masturbacijskega doživetja lastne izrednosti. Ljubezni ni; so samo rajcanja, seks, zavezništva in smrt.

Peter Pitambar Pangerc

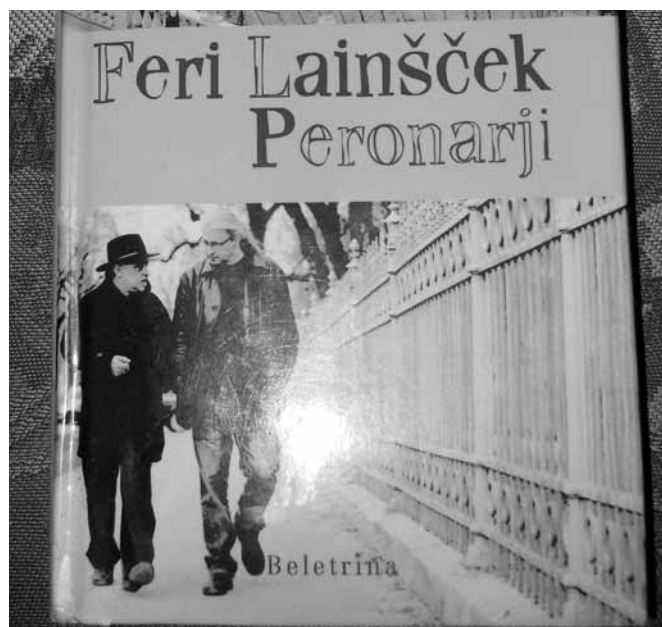

foto: Peter Pitambar Pangerc

RAZREDNI SOVRAŽNIK - SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Razredni sovražnik re/dekonstrukcija?! Morda. Meni se je bolj zdelo, da so v SMG izumili časoplov in transformirali predstavo iz leta 1982 v leto 2012. Totalno kaotična, divja predstava, ki so jo iz upornišтва brez razloga iz 80-ih let prenesli v osveščanje zaspanega človeka današnjega časa, ko je demokracija spremenila življenje navadnega Slovenca v kaos in moro (nezaposlenost, revščina in vse ostale nehumane pritike). Morda je kdo od gledalcev predstave pomislil, da je vse to dretje, preklinjanje in razbijanje le sproščanje mladostne frustracije in totalna anarhija današnje brezizhodnosti – vendar daleč od tega. Predstava je bila dejansko namenjena in usmerjena k osveščanju, upor in revoluciji proti današnjemu zatiranju malega človeka, Slovenca. Marsikdo se je med

predstavo sigurno počutil zatiran, ker ni sedel v udobnem stolu, temveč na neudobni mali pručki ali praznem zaboju Union piva. V marsikomu se je prebudil duh upora proti današnjemu sistemu, ki nam ga narekuje ekonomska politika, ker je bil s strani igralcev direktno napaden.

Kaj naj napišem za konec?

To je bila predstava, ki je meni dvignila ves žolč do situacije, v kateri živim in živimo mnogi, in ogromno zahvalo igralcem, ki so mi to situacijo servirali na pladnju. Preprosto rečeno ena boljših predstav, kar sem jih kdaj koli videl (in videl sem tudi Razrednega sovražnika leta 1982).

Taubi

27. FESTIVAL GEJEVSKEGA IN LEZBIČNEGA FILMA, 26. 11. – 4. 12. 2012

Festival ekstremov – prvi tovrstni festival v Evropi, najstarejši slovenski mednarodni festival in edini, ki ga mora varovati policija. Ogledal sem si večino filmov, izpostavil pa bi tri. 80. dni, španski film govori o dveh sedemdesetletnicah, ki se po 50-ih letih srečata na urgenci, vsaka obiskuje pacienta, za katerega jima je bolj ali manj vseeno. Kmalu obudita strasti, ki so dolgo spale in silovitost teh eno od njiju prestraši do te mere, da se začne spraševati o smiselnosti veze z žensko. Navsezadnje je »srečno« poročena. Ker je bil na festivalu poudarek na starejši LGBT populaciji, je izjemen tudi film Nema generacija, ki govori o ljubezni med starejšimi LGBT, v nekaterih primerih brezpogojno izgubljenih življenjskih situacijah, saj so predsodki do njih na žalost prisotni tudi v domovih za starejše. Zato večina zmolči svojo spolno usmerjenost. Živijo med tujci in na koncu umrejo brez osebe, ki bi za njimi potočila solzo. Pretresljiv in žalosten film. Izpostavil bi še film Too much pussy, saj je zelo trd. Erotično-pornografski film, ki govori o skupini nemško-francoskih lezbijk, ki s svojo predstavo nastopajo po Nemčiji in Franciji. Naj rečem, da je v resnici preveč

muze. In ne pozabite, da je to izjavil moški. Udeležil sem se tudi okrogle mize Koga moti LGBT filmski festival. Milo rečeno vse – začeni z direktorjem filmskega sklada, ki je valil krivdo za ukinitve financ na populacijo na splošno. Izpostavljena pa je bila tudi bojazen, da te nekdo označi za geja in lezbijko, če te je videl na tem festivalu.

Marko Nakrič

SSANG-HWA-JEOM/A FROZEN FLOWER (ZAMRZNJENA ROŽA)

Na letošnjem gejevskem in lezbičnem filmskem festivalu, ki je potekal od 26. 11. do 4. 12. 2011 v Kinoteki, sva si skupaj s kolegom Markom Nakričem ogledala prav vse filmske projekcije, ki jih je festival ponujal. S takim ciljem sva tudi prišla na festival, in v celoti nama je uspelo. Eden filmov, ki sem si ga najbolj zapomnil, je nosil naslov Zamrznjena roža, korejskega režiserja Ha Yu-a. Korejci so v filmski industriji po mojem mnenju nekaj posebnega. Naveličan sem ameriške filmske ideologije. Krutost korejskih filmov je specifična in v filmu Zamrznjena roža je zagotovo ne manjka. Ne v zgodbi ne v izbiri prizorov. Telesni

stražar kralja, ki je menda kraljev ljubimec (čeprav tega v tem filmu nisem tako dojel), se tekom filma zaljubi v kraljevo ženo in postaneta ljubimca. Ko kralj to izve, telesnemu stražarju odreže moškost in ga za vedno naredi neplodnega. In kot film tudi napeljuje, stražar maščuje svojo izgubo spolnega uda s smrtjo kralja. Sicer je to film, ki je najbolj odgovarjal mojemu okusu na filmskem festivalu. Kot sem že rekel, sem naveličan splošnega (mainstream), pocukranega filmskega sveta.

Žigažaga

Pogovor ob filmski projekciji Boginje Sylvie Cachin (na sredini), ob njej južnoafriška plesalka Mamela Nyamza (temne polti) in soorganizatorica G&L filma

CIRKUS CIRKOR

Od 27. 12. do 29. 12. je bil v Cankarjevem domu ob 19.30 možen ogled predstave Cirkusa Cirkor: Nosi jih kot krono. Predstava, izvedena malo pred novim letom, je bila tehnično izredno dobra. V prvi polovici sem sicer, iskreno rečeno, pričakoval malo več zgodbe, potem pa sem se posedel na topel stolček in preprosto padel notri. V glasbeno-gledališkem spektaklu, ki je med predstavo predvsem poudarjal

cirkuške vrline, so me nekateri prizori naravnost preplavili z adrenalinom. Še sploh mož, ki je metal ostre nože po odru in v okroglo tablo, kjer se je vrtelo dekle, in žongliral s prižgano motorko. V določenih trenutkih so me obhajale misli: »Kaj pa, če mu spodleti?« Vsak lik je na prvi pogled imel svoje karakterne lastnosti. Meni je bil najljubši lik pleško, ki ima izredno poudarjeno obrazno mimiko in je kar

brstel v spektaklu. Predstava je več kot dovršena in dodelana v vseh segmentih. No ja, razen zgodbe, za katero se zdi, da ni pomembna. Predstava je bila vredna ogleda in vesel sem, da sem si jo šel ogledat kljub siceršnji nejevolji, ki me je grabila pred dogodkom, po njem pa povsem popustila.

Žigažaga

MALI DIKTATOR

Ob 90-letnici Španskih borcev so na deževen dan 12. 12. 2011 uprizorili predstavo Mali diktator, ki je nastala po motivih filma The Great Dictator/Veliki diktator režiserja Charlesa Chaplina iz leta 1940 in je parodija na 2. svetovno vojno ali, še bolje, na Adolfa Hitlerja. Režiserka omenjene predstave je Tijana Zinajić, predstava sama pa je bila nagrajena za najboljšo moško vlogo in z nagrado Matička za najboljšo predstavo. Je dovršena, tehnično dodelana in opremljena z raznoliko glasbo. Glavni igralec Mario Dragojević

zanimivo posnema tako Hitlerja kot Chaplina. Ko pride načelnik do Hitlerja in mu pove, da njegovi delavci želijo dobiti plačo, mu ta odgovori: »Postrelite jih, nočem imeti nezadovoljnih delavcev.« Predstava je sama po sebi kruta, prav kakor je bila kruta in krvava 2. svetovna vojna. Vsekakor pa se jo je splačalo ogledati.

Žigažaga

Izza rešetk:

POSTPENALNA OBRAVNAVA

foto: osebni arhiv

Namen postpenalne obravnave je pomagati obsojencu pri ponovni integraciji v socialno okolje, ki se začne že s sprejemno fazo, konča pa se s poodpustno fazo. Nabor zaporniških strokovnjakov, od sociologov, psihologov, delovnih pedagogov in različnih svetovalcev, je zadolžen, da bodočega »bivšega« obsojenca čim bolj pripravi na življenje zunaj. Na voljo so še razne druge institucije, kot so Centri za socialno delo (CSD), zdravstvene ustanove itn., ki obsojencem nudijo podporo od zunaj. Toda čeprav je na prvi pogled videti, da stvar deluje brezhibno, vsaj glede na podporo (ali pripravljenost) strokovno usposobljenega osebja in podpornih organizacij, statistični podatki kažejo na 70 % povratništvo vseh na prostost poslanih obsojencev. Kje se torej vsakič zatakne?

CSD-ji izvajajo postpenalno obravnavo, ki je namenjena osebam, ki prestajajo ali so prestajale zaporno kazen ali so v obravnavi na sodišču zaradi kazenskega postopka. Njihove oblike postpenalne pomoči so:

1. pomoč pri resocializaciji in ponovnem vključevanju v normalno delo in življenje,
2. svetovanje in posredovanje potrebnih informacij pri urejanju nujne problematike po odpustu iz Zavoda za prestajanje kazni zaporov (ZPKZ),

te informacije so običajno iz vidika zaposlitve in nastanitve, 3. ter socialna (materialna) pomoč svojcem. Eno najtežjih obdobij za obsojenca je obdobje predodpustne faze, kajti takrat živi v veliki negotovosti in se intenzivno ukvarja z vprašanjem, kaj ga čaka zunaj. Še toliko bolj je strašljiv odgovor, saj je zaporno kazen prestajal zaradi kaznivega dejanja, za katero širše ali celo ožje socialno okolje ve, svojci in bližnji pa zagotovo. Nedvomno potrebuje strokovno pomoč osebe, ki ga opogumlja in poskuša iskati odgovore glede strahov pred zunanjim, zanj ta hip nevarnim svetom. Seveda bi moralo biti strokovnim delavcem v ZPKZ izrecno jasno in bolj razumljivo kot ostalim, da so obsojenci povratniki, posebno večkratni povratniki, ljudje, ki imajo težave z avtoriteto, torej se težje prilagajajo, težje se izpovedo, težje se odprejo, skratka predstavljajo introvertirani tip osebnosti, zato bi z njimi morali delati strokovnjaki s čutom za takšne ljudi. Kar je še najmanj. Saj so za to delo plačani z davkoplačevalskim denarjem! Morali bi nudenje postpenalne pomoči opravljati vestno in marljivo, z določeno mero resničnega razumevanja. Ne trdim, da svojega dela ne opravljajo, menim pa, da resničnega razumevanja pri tem nudenju ni zaslediti, na kar implicitno

Laura Likar

kaže tudi odstotek povratništva. Kar zadeva CSD-je, ki so, mimogrede z novim letom (na žalost) dobili še bolj operativno-uradniško formo, se njihova javna pooblastila za postpenalno pomoč bivšim zapornikom prerivajo med kopico drugih javnopooblaščenih storitev – kar je po svoje razumljivo, saj v slovenski družbi velja nekakšno vsesplošno (javno) mnenje, da bivši obsojenci ne sodijo na prednostne liste, pravzaprav naj oni ne sodijo na nikakršne liste prioritet.

In tako se začaran krog povratništva znova zavrti. Se pravi, ignoranca sproži nejevoljo bivših obsojencev, ki poskušajo po svojih močeh in sprva po mirni poti priti do pomoči ali vsaj do podatkov o nastanitvi, delu, kakršni koli pomoči. Ko pa informaciji ali naklonjenosti ni, se mir sprevrže v gnev. Če pa vemo, da sta ljubezen in sovrastvo roga na isti kozi, vemo potem tudi, kaj sledi ... S tem mnenjem, seveda, nikogar ne obsojamo. *Le opominjamo.*

Gostujoča kolumnistka
Zuzanna G. Kraskova

NOVI SVET

Uf, novi svet, ki ga prej nisem še nikoli izkusil. Potem pa so me zaprli, zato sem se odločil, da opišem, kako izgleda življenje izza rešetk. Star sem 40 let. Ko te priprejo, padeš v čisto drugačen svet. Na vratih te policaji predajo pazniku in začne se novo obdobje. Ker še nikoli nisem bil notri, začnem paznika, ki me je sprejel, zasipati z vprašanji. Takoj ugotovim, da je redkobeseden in ga zanimajo samo moji podatki. Ko vse popiše, me vpraša, če sem prvič tukaj. Nato me pregleda in že se odpraviva proti skladišču. Hoditi moram pred njim, on pa odpira vrata z rešetkami vsakih 10 metrov, nakar me paznik v skladišču pobara, katero številko noge imam. Poda mi primerne natikače, in že sem v sobi s še petimi sotrpini, v bistvu zaporniki. Ti skočijo do mene in mi pokažejo, katera postelja je moja in me začnejo spraševati, kaj sem naredil, da sem pristal tu. No, odločim se, da se bom držal bolj zase in ne bom rinil v ospredje. Eden izmed sojetnikov mi pomaga narediti posteljo in se pogovarjava, za uslugo me

prosi za cigareto. Takoj mi zaupa, da so tu problem številka 1 cigareti in da zato veliko zapornikov kadi tobak. Prva noč: zvečer fantje gledajo film, sam pa sem že tako izčrpan od napornega dne, da v trenutku zaspim. Ob šestih prileti paznik, z zajtrkom, in kar naenkrat sem že za mizo in gledam ostale, kako spijo. Ni mi jasno, kako sem prebil prvo noč v zaporu. Tu se vse odvija zelo počasi, en dan v zaporu je primerljiv z desetimi na svobodi.

Drugi dan: joj, spet jutro. Kar verjeti ne morem, da sem res tu. Zjutraj je treba ostati na raportu, če se hočeš prijaviti na telefon. Ko odprejo vrata, paznik reče sprehod in že se sprehajamo. Gledaš znane obraze, ki se sprehajajo, gremo na kavo na avtomat in razmišljam lahko samo o tem, kako se bom znašel med zidovi. Vem, da bom tu prebil kar nekaj časa. Kar želim, tisto je treba napisati sodnici, če ti kaj pusti (odobri), zato pišem za dovolilnico. Za obisk ožjih družinskih članov, te ne rabiš, meni je pomembno samo, da me obišče hči.

Kaj mi pomaga, saj sem brez vsega. Brez telefonskih števil, brez kartice za telefon. Prileti paznik in zatuli: »Mirko, paket!« Sledim mu in se razveselim, saj mi je punca poslala moje stvari. Uf, vsaj ena stvar je OK. Dneve preživljamo ob gledanju TV-ja pa še dobro, da znamo igrati tarok, ker prav obožujem to igro. Kot veste, nas je v sobi po 6 in je kar čutiti nevrozo, saj je teh 6 ljudi na 20-ih kvadratnih metrih. In to sami različni karakterji. Prihaja tudi do trenja in nisem zelo zadovoljen, saj sem pošten človek. Vidim pa, kako eni uživajo, samo da nekaj nakladajo. Nisem pa presenečen in samo želim si, da bi šel v drugo sobo, saj poznam te fante iz sprehoda. In glej ga zlomka, ko mrzlično razmišljam o tem, da bi se preselil, prileti načelnik z ukazom, da se mora eden izmed nas preseliti tja. Ravno so namreč sprejeli nekega tujca. Dvignem roko, da bi rad šel tja in načelnik se strinja.

Mirko

Gogijeva kolumna:

OSEBNA INVENTURA

LEPO POZDRAVLJENI!

Upam, da ste kljub problemom, ki vas vsakodnevno obkrožajo, pozitivno usmerjeni in vsekakor tudi prijazni. Sam sem, a le do neke meje. Naj pojasnim. Ko sem vsaj približno trezen, sem pozitiven, ko pa presežem mejo, postanem precej zajedljiv. Že dolgo časa vem, da si z negativnimi izpadi zelo škodim, a si enostavno ne morem pomagati. Ko izgubim kontrolo, na dan privrejo spomini, ki niso nič kaj prijetni. Podzavestno se vrnem v tisti čas in dobim napade besnih oziroma zelo sovražnih izlivov do samega sebe in vsekakor tudi do okolice. Vem, da je to težko razumet, saj še sam ne. Zadnje čase pa je mojega »sovražnega govora« vse manj. Enostavno zato, ker se do konca nalijem v svoji sobi in mi ne preostane drugega, kot da se znašam nad samim sabo. In tudi televizorjem. Slednji mi vsakič oprosti, sam sebi pa že teže. Verjetno bom do konca življenja ostal s svojimi grenkimi spomini. Tako je in tako bo tudi ostalo. Pa še nekaj mi ne da miru – nočem se več smiliti samemu sebi. Za boljše razumevanje – usmiljenja ne potrebujem. Vedno govorim, da sem svoboden. To drži, a ravno svobodo vsak dan znova boleče plačujem. Že v rani mladosti sem trmast hodil po svoji poti. Tak sem še vedno, saj si ne želim, da bi mi kdo s

svojimi nasveti kazal, kako naj živim. Tak sem in pika. Vem sicer, da je to zelo velika napaka, ki me tepe že celo življenje. A kaj naj? Spremeniti usode se ne da. Mnogi izmed vas zagotovo mislite, da sem totalno zapit bedak, sam pa se ne glede na vse ne cenim tako nizko (pa čeravno sem sicer na dnu). Vsemu navkljub cenim svoje življenje, kot tudi vse oblike življenja na tem planetu. Poleg tega pa sem ponosen – pa ne zaradi moje popularnosti med sokrajani – temveč na to, kar sem dosegel. Preživel sem!! Preživel seveda mnogo slabih stvari: od droge, lopovščin, laganja, varanja, pijančevanja, nizkih udarcev, pretepanja, izsiljevanja in še bi lahko našteval. Najvažnejše pa je, da sem ob tem neznosno trpel. Na pretekla dejanja nisem nič kaj ponosen in tudi nikoli ne bom. Za boljše razumevanje pa vam povem, da sem ponosen, da vsaj nisem pristal na onem svetu. Skrajni čas pa je, da se začnem malo hvaliti tudi z dobrimi stvarmi, če je že bilo toliko slabega. Ena od teh je, da nisem bil nikoli požrešen na denar. Druga pa je ta, da sem se iztrgal iz krempljev kriminala in že od leta 2000 dalje živim pošteno. Povsem mirno in z dvignjeno glavo lahko hodim po svetu. To pa je tudi nekaj, če ne drugega vsaj ogromno velja. Mnogi vedo, da že nekaj časa delam na projektu osveščanja mladine. Veste, meni v sedmem razredu

OŠ nihče ni povedal, kaj vse me lahko doleti. Še sploh pa ne en tak tip, podoben meni. Vem tudi, da mnogi šolarji mislijo, da totalno nakladam. Povsem jih razumem, saj kaj bo pa eno zapito poulično truplo pametnega povedalo, če ne že naučilo. Nikomur od mladih nočem biti za vzor, sem namreč eden redkih, še živčih opominov. Navzven sicer še živim, navznoter sem pa mrtev. Kdo le bi si želel takšnega življenja? Ki je bilo posejano s trnjem, če se je pa že pojavila kaka rožica, je bila zagotovo vrtnica. Ogromno trnjem se človek lahko izogne, čeprav dostikrat ni jasno, kako. No, sam vem, da sem vsaj pol trnove poti izbral čisto sam. Zakaj? Zaradi lastne visoko kalorične trme. Vendar pa sem zaradi nje tudi preživel. Zato vam za konec dam brezplačen, a koristen nasvet: Ko vas napade stanje trmoglavosti, se usedite in počakajte, da mine.

Vedno vaš Gogi

**NAVZVEN SICER ŠE ŽIVIM,
NAVZNOTER SEM PA MRTEV.
KDO LE BI SI ŽELEL TAKŠNEGA
ŽIVLJENJA?**

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNA - CRUSADEROS BEEF O'TONE ZA 2 OSEBI

Sestavine, ki jih potrebujemo:

500 gr junčjega mesa (2 kosa),
150 gr svežih bukovih ostrigarjev (gojenih),
1 srednje velik por,
6 oliv nadevanih s papriko,
1 jušna žlica jedilnega olja,
sol in poper.

Na žar plošči počasi pečeš meso (ki si ga prej primerno posolil) in ga sproti (izdatno, a po zdravi meri) zalivaš s pivom, da ostane sočno. Na ploščo naknando dodaš še ostale sestavine (narezane paprike, por, ostrigarje, olive), da se veselo »cmarijo«. Ko je meso pečeno, ga odstarniš, do konca spečeš še ostalo in lično postrežeš. Pa dober tek!

foto: O'Tone

PODPIRAM!

Prodajalka Lea Pelc je o sebi povedala:

Kralje ulice prodajam za preživetje, namesto službe. To delo mi je zelo všeč, ker si lahko sama določam urnik in ker se vedno zgodi kaj zanimivega, tako da mi ni nikoli dolgčas. To je tudi edino delo, ki mi omogoča, da sva s fantom skoraj cel dan skupaj. Dobro pa je tudi to, da denar dobiš sproti in da je zaslužek odvisen od tega, koliko se potrudiš in kako dolgo vztrajaš.

Kupec Martin je o Lei povedal:

Časopis Kralji ulice mi je všeč, ker je iskren in prinaša zanimive zgodbe. Všeč mi je tudi to, da ljudem da delo. S prodajalci imam dobre izkušnje, vsi so prijazni in fer. Časopis kupujem redno od Leje in Sandija.

foto: Špela Strelec

026
KRALJI
ULICE

Prodajalec Aleksander Petrič je o sebi povedal:

Prodajalec Kraljev ulice je najboljši poklic, kar sem jih opravljal do sedaj. Všeč mi je komunikacija z ljudmi, ki te sčasoma tudi utrdi, da te negativne pripombe ne prizadenejo. Fascinira me, da mi med prodajanjem ljudje zelo hitro začnejo zaupati svoje zgodbe. Upam, da bom to lahko delal do svojega 80. leta.

Kupka Elvira je o Sandiju povedala:

Kralje kupujem zato, ker močno podpiram idejo, ki stoji za tem časopisom. Najraje jih vzamem pri Sandiju.

Pripravila Špela Strelec

foto: arhiv KU

PISMA BRALCEV

Par dni nazaj sem ležala na klopici v parku, na toplem soncu, in brala Kralje. Prešinilo me je, da bi lahko tudi sama napisala kakšen prispevek, mogoče se bo uredništvu zdel sprejemljiv za v objavo ... Mar lahko kaj izgubim? Glede na to, da je to moj prvi prispevek, pa se spodobi, da se najprej predstavim. Ime mi je Aishling. Ma, ne. Lažem se. Moje ime ni tako super, kot bi si želela. Moje življenje ni tako super, kot bi si želela. Ne imejte me za noro, ko se takole pritožujem. Imam svojo spletno stran, na počitnice hodim na drug konec sveta, ljudje mi radi pomežiknejo in rečejo, da sem luštna. Hodim v dobro šolo, doma imam svojo sobo, hrano, žepnino, svoj računalnik. Dobre prijatelje in super fanta. Veliko več, kot v resnici potrebujem. Kaj se torej pritožujem, si mislite, mar ne? Nikoli ni nič popolno, veste. Pa naj izgleda še bolj popolno kot popolnost sama. Začelo se je na začetku vseh začetkov. Ko se je rodil mali stvor po imenu Jaz. Moja mati je bila po porodu že klinično mrtva, ker bi mene očitno pobralo, če na svet ne bi privekala teatralno. Skratka, moja mati je skoraj izkravela in umrla. Ko se je rešila iz te nočne more, so se ji porušile še ene sanje: imeti še kakšnega malega nadležnega pamža, saj so ji odstranili maternico. Slabe vesti se nikoli nisem in nikoli ne bom znebila, čeprav pri vsem skupaj sama nisem imela nič. Rojstvo in zapleti pač niso bili stvar moje odločitve, a z mislijo, da si nevedoč skorajšnji morilec, je vseeno težko živeti. Pri svojih osmih letih sem zapadla v manično depresijo, bila sem odvisna od vseh možnih in nemožnih vrst zdravil, rezala sem se in na splošno obupovala nad življenjem. Kasneje sem morala spiti dober kozarček žganja, da sem se sploh lahko spravila v šolo. Nekaj let kasneje, ko so sanje o heroinu in nočna mora o

iskanju žlic, limon in vbodov izpuhte, se je začela kariera s travo. Seveda sem uživala v zmešnjavi filozofskih misli, željah po tonah hrane in topli postelji, ampak z vsakim dimom sem si bolj in bolj želela uiti iz te zmešnjave, medtem pa me je ta že dobro posrkala vase.

Na drugi strani so bili moji prijatelji. Izdajalske materialistične pi*ke, samooklicane najboljše prijateljice, ki so izpuhtele takoj, ko bi jih zares potrebovala. Punca, ki se je skoraj utopila zaradi nekega norega tripa na LSD-ju. Prijatelj, ki sem ga imela najraje na svetu, on pa je imel že sredi osnovne šole najraje alkohol. Moj dragi fant, ki ni sposoben preživeti par dni trezen. Kup znancev in kolegov, katerim nos trza od koke, žile so trde od vbodov. Pod mizami roke, ki si podajajo tabletko.

Igle so bile dolga leta zapičene tudi vame, vendar medicinske. Preživela sem kup bolezni, med njimi tudi raka. In anoreksijo, katero vsi veselo razglašajo za bolezen, sama pa le naveličano zavijam z očmi. In, dragi bralci, niti polnoletna še nisem. S tem opisom sem na kratko predstavila sebe, na drugi strani pa še mnogo ljudi, ki ne dajejo vtisa, da je z njimi kaj narobe in mimo katerih stopate vsak dan. Morda se boste prijeli za glavo in si mislili, da bi »nam« bilo treba pomagati in kako grozno ali ostudno življenje nekateri živijo. Poleg dejstva, da vedno ostane le pri besedah, pa naj izpostavim še eno: vse se da, če se hoče. Vsi se lahko spremenimo, če si to želimo in smo v to pripravljeni vložiti energijo in trud. Nikakor pa ne, če to želijo le drugi okoli nas.

Nekateri smo se spremenili, drugi pa se nikoli ne bodo.

Aishling

INTERVJU S TOMAŽEM ŠKORJANCEM

TOMAŽ ŠKORJANC, MODERATOR SKUPINE ZA STAREJŠE ISTOSPOLNO USMERJENE ZNOTRAJ DRUŠTVA ZA INTEGRACIJO HOMOSEKSUALCEV DIH

Poznamo že kar nekaj organizacij, ki se borijo za pravice istospolno usmerjenih oseb. Kako se starejši ljudje razlikujejo?

Eno je gotovo družba, v kateri so starejši ljudje zrastle in ki je bila takrat veliko bolj hetero-normativna in homofobna kakor danes. Tveganje ob priznanju svoje spolne usmeritve je bilo veliko večje. Mnogo ljudi je tudi ponotranjilo negativno sliko o istospolno usmerjenih ljudeh in o samem sebi.

Drugo pa je mreža aktivnosti, ki se trudi dobro pokrivati potrebe mlajših istospolno usmerjenih, a pozablja na starejše. Za druženje in iskanje odgovorov na delikatna vprašanja danes poskrbijo internet in klubi, namenjeni LGBT populaciji. Večina starejših ljudi takšne ponudbe ne koristi, po večini jim niti ni namenjena. Še do pred kratkim je bila publika v klubih zelo mešana in mlajši geji so informacije in nasvete dobivali od starejših, tudi v smislu posla in zaposlitev, mladi geji so se na stare obračali za socialno pomoč. Danes so stvari drugačne; lastniki klubov se trudijo, da s ponudbo (npr. bučno glasbo) odganjajo stare geje, zahodna družba pa mlade, ne le istospolno usmerjene, spodbuja, da so domišljavi zaradi svoje mladosti in mladih teles in prestrašeni zaradi gub.

Kako se vsa ta dejstva kažejo v življenju starejšega istospolno usmerjenega človeka?

To je odvisno od posamezne osebe. Iz prakse ugotavljam, da stare istospolno usmerjene ljudi v Sloveniji označuje visoka stopnja ponotranjene homofobije (tj. negativni odnos istospolno usmerjenih ljudi do lastne spolne usmerjenosti, ki se odraža v različnih, pogosto tudi odklonilnih oblikah vedenja posameznika, tako do okolice kakor do sebe). Mnoge lahko nespreejemanje svoje spolne usmeritve pahne v samoobtoževanje, nizko samopodobo, depresije, celo alkoholizem in samomorilnost.

Za mnoge geje se romance lahko začnejo pri šestdesetih. Ali ob upokojitvi. Veliko današnjih starejših gejev je bilo prikritih ali poročenih večino svojega življenja. Nekateri so čakali, da so se otroci poročili, preden so se razvezali ali ločili, drugi so se razkrili šele po ženini smrti. Zanje je gejevsko življenje novo in vznemirljivo. Vendar močno zakoreninjene predstave pri nas o tem, kaj pomeni biti vdova, vdovec, ločenec, ločenka, upokojenec ipd., kaj je še sprejemljivo in kaj ne posamezniku preprečujejo, da bi v nekem obdobju, na neki točki, ko se družina iz tega ali onega razloga prestrukturira, zase prepoznal priložnost in začel živeti v skladu s tistim, kar je do sedaj hlinil, živel naskrivaj ali živel zgolj na nivoju želja in fantazij.

Generalno je stopnja osamljenosti tega segmenta stare populacije višja kot sicer. Poudariti pa je treba, da je kvaliteta življenja starih istospolno usmerjenih ljudi višja v okoljih, kjer je življenje istospolno usmerjenih skupin boljše organizirano (nekateri države Zahodne Evrope in nekatere države ZDA).

Kako bo delovala vaša nova skupina, kako bodo potekala srečanja?

V okviru skupine si bomo prizadevali nuditi varen prostor, v katerem je vsakemu posebej omogočeno, da spregovori o sebi, o svojih izkušnjah, željah in načrtih. Članov oziroma obiskovalcev pa ne zavezuje nobena članarina ali prispevki. Ob udeležbi garantiramo popolno anonimnost. Programa nismo želeli natančno izdelati vnaprej, saj želimo izhajati iz potreb svojih uporabnikov. Tu smo kar elastični; kdaj lahko nudimo svetovanje in našo skupino oblikujemo kot terapevtsko, drugič kot skupino za druženje, lahko gremo na izlet ali gledališče. Pomembno je, da se tu lahko spoznavajo in družijo ljudje, ki drug drugega razumejo.

Naša srečanja bodo potekala vsak tretji četrtek v mesecu, med 16. in 18. uro v prostorih Društva za integracijo homoseksualnosti DIH na Slomškovi 11.

Miša Hrib

LGBTQ SLOVAR - KRATKA PREDSTAVITEV BOGATE ZAKLADNICE LGBTQ BESEDIŠČA

Pod budnim očesom delovne ekipe Škucovega Kulturnega centra Q (Teja Oblak, Tadeja Piriš, Špela Bibič, Mihael Topolovec, Vesna Lemač) je v lanskem letu (2011) nastal LGBTQ slovar.

Slovar poskuša zajeti tisto izpuščeno izrazoslovje, ki nikoli ni našlo prostora v uradnih jezikovnih zaznamkah, zbirkah in slovarjih in s tem združiti vso lezbično, gejevsko, biseksualno, transspolno, transseksualno in queer besedišče na enem mestu. S tem slovarjem so zarisani šele začetki širjenja jezika LGBTQ populacije ter s tem priložnost, da se o teh in podobnih vsebinah razpravlja, se jih uporablja, dopolnjuje itd.

Iz kopice zanimivih besednih razlag smo izbrali le peščico, malo za okus, malo za zabavo, malo za resno preučevanje ali morda inspiracijo, da tudi vi pristopite

s kakšno svojo idejo ali pa svojim besednim zakladom.

- **Zoo lezba** = lezbijka, ki skrbi za eno ali več živali, največkrat iz zavetišča
- **Daddy bear** = starejši pripadnik medvedje subkulture, navadno v nadrejenem položaju do drugega pripadnika te subkulture, ki išče mlajšega medveda za partnerski odnos
- **Igrati za obe ekipi** = biti biseksualen /a
- **Naš / Naša / Naši** = tisti/a, ki je pripadnik/ca LGBTQ manjšine
- **Taška** = strejt ženska, ki prijateljuje z gejem, ta jo kot torbico povsod vodi s sabo
- **Vagitarijanka** = ženska, ki jo privlačijo druge ženske (izvor iz vagine)

Tanja Vuzem

foto: Maja Vitanin

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Mednarodni kulturno - likovni dogodek in razstava Igraj se z mano
KJE: Cankarjev dom, drugo preddverje, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 31. 1. - 19. 2.

KAJ: Natečaj za fotografijo leta revije Emzin
KJE: Cankarjev dom, prvo preddverje, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 14. 2. - 9. 3.

KAJ: Slovenia Press Photo
KJE: Cankarjev dom, velika Sprejemna dvorana, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 22. 2. - 16. 3.

KAJ: Tihomir Pinter:
Portreti slovenskih likovnih umetnikov
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 22. 2. - 25. 3.

Predavanja in delavnice

KAJ: potopisno gorniško predavanje Dolomiti, katedrale zemlje (Matija Turk)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 2. 2. ob 18h

KAJ: Svetovni etos v postsekularnem kontekstu (Predavanje izr. prof. dr. Boruta Ošlaja iz cikla Svetovni etos – slepilo ali realno upanje)
KJE: Cankarjev dom, Konferenčne dvorane M, Prešernova cesta 10, Ljubljana
KDAJ: 9. 2. ob 19h

KAJ: Marie Curie, čudežna moč uma in vztrajnosti – Vojko Kovačič (iz cikla predavanj Pionirji znanstvene revolucije 20. stoletja)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 27. 2. 18h

Litararni večeri

KAJ: Predstavitel knjige Lucije Stepančič V četrtek ob šestih
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 9. 2. ob 18h

Razno

KAJ: Literarno - glasbeni večer Hotel Romantika (Esad Babačić in Andraž Polič)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Mediateka, klet, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 21. 2., ob 20h

KAJ: Japonski dnevi (sodelovanje z Društvom ljubiteljev japonske kulture Touhou - teden japonske kulture)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 20. 2. - 23. 2.

KAJ: koncert Brend banda
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Mediateka, klet, Kersnikova ulica 2, Ljubljana
KDAJ: 15. 2. ob 20h

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

028
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 320

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 320. VABLJENI K SODELOVANJU!

12. 1. >> Oo super koledar. Tea

24. 1. >> Pozdravljeni...malo sem razočaran nad januarsko izdajo Kralja ulice...gre namreč zato, da je popolnoma enaka vsebina kot decembrska...lp

ŠKLJOC, ŠKLJOC (FOTOGRAFSKA RUBRIKA)

1.DEL: FOTOGRAFIJA KOT RAZISKOVANJE IN STIL ŽIVLJENJA
Način mišljenja, način življenja, fotografijo pa bi postavil iz svoje percepcije še točko višje. Je umetnost, je kritika, je izraz, uvid, zaznava, je senca, je odsev, je luč in je odboj. Je izbira detajlov, okolica pa je odrezana, ker sem se tako odločil, ko sem prijel svojo najljubšo igralko s prstom za sprožilec. Je igra prostora in časa seveda tudi raziskovanje.
S tem člankom vsem želim dvigniti opazovalno zavest. V sredo množice sem stopil ravno v času, ko so se masivno začeli prodajati digitalni fotoaparati. Informacijska doba je prinesla hiter prenos podatkov. Fotoaparati so postali cenovno

ugodnejši, s tem pa je nastajalo vse več in več fotografij. Iz kvalitetne fotografije je počasi začela nastajati masovka fotografij. Tukaj so se mi vtisnile v spomin besede prijatelja, izrečene, ko sva v neki večerni poletni noči srkala vsak svoje pivo: »Manj je več.« Moje fotografije govorijo o poti, skozi katero sem hodil in se učil, in to počenjam še danes. Nimam ne vem koliko znanja o fotografiji in poznam predvsem osnove. Vendar sem sčasoma začel postajati veliko bolj kritičen do fotografije. Vaja dela mojstra. Zato sem se učil, in se učim še danes. Pravzaprav ugotavljam, da me je fotografija sama po sebi zaradi svoje lepote potegnila vase. Moje skromno mnenje je, da dobra fotografija nastane

iz absolutno dobrega motiva, poznavanja fotoaparata, vaje in točno tistega trenutka, ki je priletel mimo. Vse ostalo je samo še stalno opazovanje. Toliko lepih stvari je okoli, le videti jih je treba znati. Analiza fotografije pa je opazovanje nastale fotografije, odkrivanje napak in obdelava posnetkov. Ko sem sedel za pc-jem in sem popravljaval fotografijo, sem naslednjič, ko sem imel v rokah fotoaparat, postal bolj pozoren, in vedno znova ciljам na to, da bo v nadaljevanju čim manj potrebnih popravkov, zato še en nasvet; za dobro fotografijo si vzemite čas. Veliko fotografskih užitkov in delajte na kvaliteti.

Žigažaga

OGLASNA DESKA

Potreboval bi delujoč računalnik za pisanje člankov. Marko, tel.: 070 221 636

Zelo si želim in bi potreboval sobno kolo. Kakršno koli, samo da je delujoče. Prosim, če me v primeru, da se nameravate kakšnega znebiti, pokličete na telefonsko 031 727 599 ali na 030 323 301. Najlepša hvala!

Sofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Imam veliko izkušenj ter poznam teren. Hvala. Tel.: 070 626 701

Če ima kdo odveč računalnik, naj mi ga prosim podari. Tel.: 070 626 701. Hvala.

Prosil bi lastnika (delujočega) prenosnika, čega več ne potrebuje in bi mi ga morda lahko odstopil, da me pokliče. Že vnaprej hvala, Robert. Tel.: 030 685 561

Prosim dobre ljudi, če mi kdo lahko podari delujoč računalnik, pralni stroj in omarico za obleke. Potrebovala pa bi tudi pribor za higieno (šampone, brisače, ščetke, karkoli) in posodo za kuhanje. Hvala vsem, ki mi boste pomagali, Saša, tel.: 070 235 812

Osebjū Kralji ulice se zahvaljujem za lep sprejem, saj so mi omogočili prodajo časopisa Kralji ulice in pomagali lažje preživeti. Zahvaljujem se Maji, Mirjam, Špeli in Marjanu, ki me je uvajal v prodajo. Lep pozdrav od Snežane/Saše

Za zimske radosti sani, smuči in drsalk je dosti. Družabne igre, puzzle in igrače za male razgrajače, za zaljubljene pa srčke, morda še kaj za vaše smrčke.

Zato čim prej zavijte v Posredovalnico rabljenih predmetov na Poljanski cesti 14 ali pa vsak četrtek od 14. do 17. ure v skladiščne prostore na ulici Milana Majcna 4. Se vidimo!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h–16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Izdali smo publikacijo *Delo na robu: Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov*, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.

NE/KOREKTNO IN NE/VLJUDNO PRODAJANJE ČASOPISA KU

»Dober dan, smem ponuditi časopis Kralji ulice, ki ga ustvarjajo brezdomci?« Tako bi vas nagovoril miren in korekten prodajalec pred večjim nakupovalnim središčem. Vaša odločitev pa je ali boste časopis kupili ali ne. »Lep pozdrav in nasvidenje.« V zadnjem času srečujemo tudi prodajalce, ki so iznajdljivejši kot vljudni prodajalec na vogalu najboljšega sosesa. Na podlagi terenskega dela in poročanja ogorčenih kupcev smo naredili zbirko neustreznih nagovorov kupcev, ki se jih poslužujejo nekorektni prodajalci:

- Časopis stane 5€, 1€ je zame, ostalo pa gre na uredništvo.
- Smo gluhonemi in zbiramo denar, prispevek naj bi bil vsaj 50 €, v kolikor ne, je lahko tudi manj, podpirajo pa nas tudi Kralji ulice.
- Pomagal vam bom vstaviti denar v avtomat, zato morate kupiti časopis in dati nekaj še za pomoč pri parkirnem avtomatu.
- Zbiram denar za nastanitev, zato je danes časopis malo dražji.
- Društvu Kralji ulice je zmanjkalo denarja za ponatis, prosim za pomoč društvu.
- Beračenje z enim izvodom časopisa, ki je načeloma precej obrabljen, uničen, brez številke prodajalca.

Včasih se zgodi, da bo prodajalec, ki ne prodaja časopisa po naših pravilih prodaje, ob zavrnitvi njegove ponudbe za vami zavpil

kakšno kletvico, kričal, mahal s časopisom ali vam celo ponujal fotokopirane kopije aktualne številke. Ljudje imamo veliko problemov, brezdomci pogosto še več kot drugi, tako finančnih, stanovanjskih, zdravstvenih in še kakih. Ti problemi so pri mnogih dolgotrajni in se vlečejo že iz otroštva. To pa seveda ni opravičilo, da prodajalci prodajajo nekorektno, nadlegujejo in izsiljujejo ljudi po ulicah.

V Kraljih ulice smo razvili strategijo, kako se odzvati takrat, ko smo seznanjeni s takimi kršitvami pravil prodaje, kot so zgoraj opisane. Vsak prodajalec ima na časopisih, ki jih prodaja, natisnjeno svojo številko prodajalca. Tako kupci vedo, kdo jim je časopis prodal in lahko to javijo uredništvu oz. v uredništvu lahko izvemo, kdo je bil kršitelj pravil prodaje. Le-tega vedno povabimo na pogovor, da razčistimo okoliščine prodaje oz. se pomenimo glede pritožb kupcev. Nato se dogovorimo, kakšni bodo nadaljnji ukrepi. Če se izkaže, da je nek prodajalec kršil pravila prodaje, se mu običajno izreče prepoved prodaje za določen čas in pogoj, da se tekom določenega časa srečuje z nekom izmed zaposlenih na društvu, z namenom, da razvije način prodaje, ki je skladen s pravili prodaje. Kakšen pa je postopek, ko se v prodajo vključi nov prodajalec? Vsak uporabnik društva, ki se želi vključiti v prodajo časopisa, ima

najprej individualne sestanke z nekom izmed zaposlenih, da mu razloži koncept prodaje, skupaj prediskutirata pravila prodaje. Nato se nov prodajalec sestane tudi s predstavnikom prodajalcev, da mu razloži konkretne načine korektnih prodaj na terenu, na koncu pa dobi enega izmed izkušenih in uspešnih prodajalcev, da ga ta na terenu uvaja v prodajo. Vsak prodajalec dobi tudi svojo izkaznico s številko prodajalca.

Vse kupce časopisa Kralji ulice prosimo, da kupujete časopis samo od prodajalcev, ki nosijo izkaznico prodajalca z logotipom Društva Kralji ulice. Od prodajalca to lahko tudi zahtevate. Če naletite na nekorektnega in nevljudnega prodajalca oz. na prošnje za večje količine denarja pod pretvezo sodelovanja z društvom, pogledajte na časopis in si zapomnite štirimestno številko, ki se nahaja na belem pravokotniku na naslovnici. To številko nam lahko potem sporočite. Le tako bomo lahko ugotovili, za katerega prodajalca je šlo in se z njim pogovorili, tako kot je zgoraj opisano. Seveda pa je velika večina takih prodajalcev, ki časopis prodajajo korektno in vljudno. Predlagamo vam, da Kralje ulice kupujete le od takih prodajalcev.

Monika Cerar

foto: Monika Cerar

030
KRALJI
ULICE

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Letni čas,
- (2) mrzlica,
- (3) lirska pesniška oblika (iz 14-ih enajstercev),
- (4) ime političarke Pečarič,
- (5) prerok, ki je Davidu po grehu z Urijevo ženo Bestabejo naznanil božjo sodbo.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Tekoča mastna začimba,
- (2) slovensko moško ime,
- (3) slovensko moško ime,
- (4) mesto na obalah Egejskega morja, kjer je nekoč ležalo mesto Troja.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

ŠALE

Mladi doktor je bil prvič glavni pri porodu. Ko se je porod končal, je s profesorjem odšel v kantino in ob kavici sta poklepetala o mladeničevem delu. »Za začetek ni bilo slabo,« je rekel profesor, »toda prihodnjič po riti udarite novorojenčka, ne matere.«

Zmajček

AFORIZMI

Lažje je priti v zapor kot iz njega!

Kakšna je razlika med mostom in prostitutko?
Ni nobene, za nobenega se ne ve, koliko jih gre čez!

Gregor B. Hann

Ustave so sama usta.

Jurij Kunaver

KLOŠARIZMI

Med brezdomci so tajkuni tisti, ki imajo bundo in dolge gate.

N2

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Franciča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Meta Skok iz Gomilskega, Andreja Poljšak iz Ljubljane, Slavica Češarek iz Ribnice in Anton Cerar iz Domžal.

NIČ NE VE

NIK

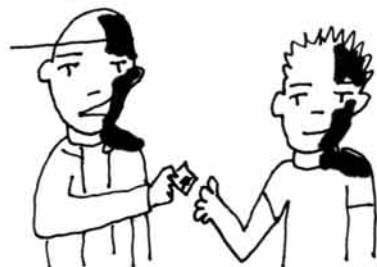
ŽIVJO, JS SM POLICAJ!!

GREVA SEDEVA TLE, SE BOVA MAL POGOVORILA

NA TLE IMAS MARIHUANO PA SI ZVIG ENGA

PUF PUF

ZDAJ PA POVEJ KAJ VSE SO UKRADLI TVOJI PRIJATLI

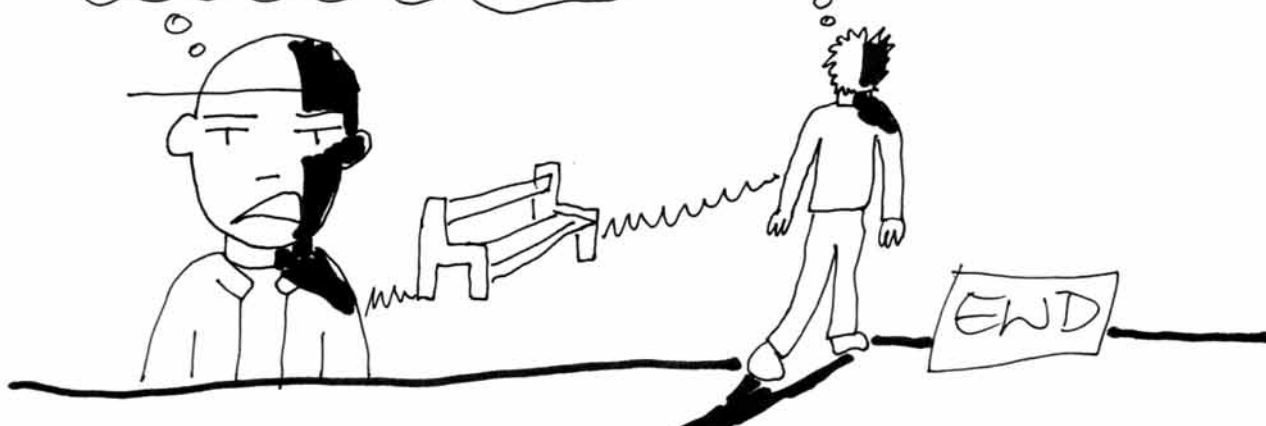

HE, HE, HE, JS NČ NE NEM!

PRESNETO, SI BOM MORAL NABAVIT DRUGO DROGO!

HE, HE, HE! DOBRO SM SE NAKADIL!

ANDREJ

Sem Andrej, pri Kraljih vključen v program namestitve. Skupaj s študentko glasbene akademije Sandro iz Litve sem stopil pred objektiv, ker sva v času njene prakse pri Kraljih postala dobra prijatelja in sva skupaj obiskala kar nekaj slovenskih krajev.

